

**IZVJEŠTAJ
O REVIZIJI FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA
FEDERALNOG ZAVODA ZA MIROVINSKO I INVALIDSKO OSIGURANJE
FEDERALNOG ZAVODA ZA PENZIJSKO I INVALIDSKO OSIGURANJE**

na dan 31.12.2014. godine

Broj: 05-01/15

Sarajevo, maj 2015. godine

SADRŽAJ

I.	NEZAVISNO REVIZORSKO MIŠLJENJE	1
II.	IZVJEŠTAJ O OBAVLJENOJ REVIZIJI FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA	4
1.	Uvod	4
2.	Predmet, cilj i obim revizije	4
3.	Postupanje po preporukama iz prethodnog izvještaja	5
4.	Sistem internih kontrola i interna revizija	6
5.	Finansijski plan i izvještavanje	8
6.	Izvršenje Finansijskog plana	10
6.1	Prihodi i primici	10
6.1.1	<i>Prihodi od poreza</i>	<i>10</i>
6.2	Rashodi i izdaci	11
6.2.1	<i>Rashodi Stručne službe</i>	<i>11</i>
6.2.1.1	Plaće i naknade troškova zaposlenih	11
6.2.1.2	Izdaci za materijal, sitni inventar i usluge	12
6.2.2	<i>Tekući transferi</i>	<i>13</i>
6.2.2.1	Tekući transferi – penzije po Zakonu o PIO	15
6.2.2.2	Tekući transferi – penzije pod povoljnijim uslovima koje se finansiraju iz Budžeta FBiH	16
6.2.2.3	Tekući transferi – pomoći penzionerima pogođenim prirodnom nesrećom	18
6.2.3	<i>Izdaci za nabavku stalnih sredstava</i>	<i>19</i>
6.3	Finansijski rezultat	19
7.	Imovina, obaveze i izvori sredstava	20
7.1	Gotovina	20
7.2	Kratkoročna potraživanja i plasmani	21
7.3	Stalna sredstva	22
7.4	Kratkoročne obaveze i razgraničenja	22
7.5	Popis imovine, potraživanja i obaveza	23
8.	Vanbilansna evidencija- sudski sporovi	25
9.	Javne nabavke	25
10.	Komentar	26
III.	REZIME DATIH PREPORUKA	27
IV.	PRILOG FINANSIJSKI IZVJEŠTAJI	29
1.	BILANS STANJA NA DAN 31.12.2014. GODINE	30
2.	Godišnji IZVJEŠtaj o izvršenju budžeta za 2014. godinu	31
3.	IZVJEŠTAJ O NOVČANIM TOKOVIMA	35

I. NEZAVISNO REVIZORSKO MIŠLJENJE

Osnova za reviziju

Izvršili smo reviziju finansijskih izvještaja (Račun prihoda i rashoda, Bilans stanja, Izvještaj o novčanim tokovima, Izvještaj o kapitalnim izdacima i finansiranju, Posebni podaci o plaćama i broju zaposlenih, Godišnji izvještaj o izvršenju budžeta) **Federalnog zavoda za mirovinsko/penzijsko i invalidsko osiguranje** na dan 31. decembar 2014. godine i za godinu koja završava na taj dan i usklađenosti poslovanja sa važećim zakonskim i drugim relevantnim propisima.

Odgovornost rukovodstva za finansijske izvještaje

Rukovodstvo Federalnog zavoda za mirovinsko/penzijsko i invalidsko osiguranje odgovorno je za izradu i fer prezentaciju finansijskih izvještaja u skladu sa prihvaćenim okvirom finansijskog izvještavanja, tj. Zakonom o budžetima u FBiH, Uredbom o računovodstvu budžeta u FBiH i Pravilnikom o finansijskom izvještavanju i godišnjem obračunu budžeta u FBiH. Ova odgovornost obuhvata kreiranje, primjenu i održavanje internih kontrola koje su relevantne za pripremu i fer prezentaciju finansijskih izvještaja koji ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze nastale usljed prevare i greške, kao i odabir i primjenu odgovarajućih računovodstvenih politika i računovodstvene procjene koje su razumne u datim okolnostima.

Pored odgovornosti za pripremu i fer prezentaciju finansijskih izvještaja, rukovodstvo Federalnog zavoda za mirovinsko/penzijsko i invalidsko osiguranje je odgovorno i za usklađenost poslovanja sa važećim zakonskim i drugim relevantnim propisima, uključujući i odredbe zakona i propisa na osnovu kojih su transakcije i iznosi objavljeni u finansijskim izvještajima.

Odgovornost revizora

Naša je odgovornost da izrazimo mišljenje o finansijskim izvještajima na osnovu provedene revizije. Reviziju smo izvršili u skladu sa Zakonom o reviziji institucija u FBiH ("Sl. novine FBiH", broj 22/06) i primjenjivim Međunarodnim standardima Vrhovnih revizorskih institucija (ISSAI). Ovi standardi nalažu da radimo u skladu sa etičkim zahtjevima i da reviziju planiramo i izvršimo na način koji omogućava da se, u razumnoj mjeri, uvjerimo da finansijski izvještaji ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze. Revizija uključuje sprovođenje postupaka u cilju pribavljanja revizorskih dokaza o iznosima i objavama datim u finansijskim izvještajima. Izbor postupka je zasnovan na prosuđivanju revizora, uključujući procjenu rizika materijalno značajnih pogrešnih iskaza u finansijskim izvještajima uslijed prevare i greške. Prilikom procjene rizika, revizor razmatra interne kontrole koje su relevantne za pripremu i fer prezentaciju finansijskih izvještaja, u cilju odabira revizorskih postupaka koji su odgovarajući u datim okolnostima, ali ne u cilju izražavanja odvojenog mišljenja o efikasnosti internih kontrola. Revizija također uključuje ocjenu primijenjenih računovodstvenih politika i značajnih procjena izvršenih od strane rukovodstva, kao i ocjenu opšte prezentacije finansijskih izvještaja.

Pored odgovornosti za izražavanje mišljenja o finansijskim izvještajima, naša odgovornost je izražavanje mišljenja o tome da li su finansijske informacije i transakcije, po svim bitnim pitanjima, usklađene sa odgovarajućim zakonskim i drugim propisima. Ova odgovornost uključuje provođenje procedura, kako bi se dobili revizijski dokazi o tome da li se sredstva koriste za namjene utvrđene zakonima i propisima. Procedure uključuju procjenu rizika od značajnog neslaganja sa zakonima.

Smatramo da su pribavljeni revizorski dokazi dovoljni i odgovarajući i da obezbjeđuju osnov za naše mišljenje.

Osnova za izražavanje mišljenja sa rezervom:

- 1. U finansijskim izvještajima za 2014. godinu iskazan je višak rashoda nad prihodima u iznosu od 42.868.012 KM. Iskazani višak rashoda nad prihodima najvećim dijelom je nastao iz razloga što se isplata penzija tokom 2014. godine vršila po mjesečnom koeficijentu od 1,816, koji nije utvrđen na realnim osnovama, a što je bila obaveza u skladu sa članom 51. Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju. Rezultat navedenog je i dijelom uzrokovan**

nedovoljno odobrenim i uplaćenim iznosom sredstva iz Budžeta FBiH za 2014. godinu (13.465.024 KM) za isplatu penzija pod povoljnijim uslovima. Također, nije bilo osigurano adekvatno praćenje realizacije i usklađivanja Finansijskog plana za 2014. godinu u dijelu da povećanje ili smanjenje prihoda istovremeno prati povećanje ili smanjenje rashoda koji se finansiraju iz istih. Iskazani višak rashoda nad prihodima sa nepokrivenim viškom rashoda iz ranijih godina čini akumulirani višak rashoda nad prihodima u iznosu od 105.962.367 KM i za 9.208.262 KM je veći od izvora sredstava (Tačka 5., 6.2.2.1. i 6.3. Izvještaja),

2. Ne možemo potvrditi u potpunosti iskazano stanje sredstava i izvora sredstava obzirom da popis imovine i obaveza nije cjelovit i sveobuhvatan, u određenim slučajevima nije izvršeno usklađivanje knjigovodstvenog sa stvarnim stanjem, kao i da je izvršeno isknjižavanje stalnih sredstava bez vjerodostojne dokumentacije (odluka o uništenju i zapisnik o uništenju-donaciji ili prodaji), što je u suprotnosti sa Zakonom o računovodstvu i reviziji u FBiH, Uredbom o računovodstvu budžeta u FBiH i Pravilnikom o knjigovodstvu budžeta FBiH (Tačka 7.5. Izvještaja).
3. Izvršen je prenos sredstava sa izdvojenog računa za sredstva od privatizacije na transakcijski račun za redovno poslovanje - isplatu penzija Federalnog zavoda za mirovinsko/penzijsko i invalidsko osiguranje u iznosu od 515.000 KM, bez prethodno donesene odluke Upravnog odbora o namjeni korištenja sredstava u skladu sa Statutom. Prenos je izvršen samo na osnovu naloga za prenos sredstava, zbog čega ne možemo potvrditi da je prenos sredstava izvršen u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji u FBiH, Uredbom o računovodstvu budžeta u FBiH, Pravilnikom o knjigovodstvu budžeta FBiH, kao i Odlukom o načinu deponovanja i korištenja sredstava ostvarenih prodajom preduzeća i banaka na teritoriji FBiH (Tačka 7.1. Izvještaja).

Mišljenje sa rezervom

Po našem mišljenju, osim za moguće efekte stavki opisanih u „Osnova za izražavanje mišljenja“ finansijski izvještaji Federalnog zavoda za mirovinsko/penzijsko i invalidsko osiguranje po svim bitnim pitanjima prikazuju istinito i fer stanje imovine i obaveza na dan 31.12.2014. godine, rezultate poslovanja i novčani tok za godinu koja se završava na taj dan, u skladu sa prihvaćenim okvirom finansijskog izvještavanja.

Finansijske informacije i transakcije prikazane u finansijskim izvještajima Federalnog zavoda za mirovinsko/penzijsko i invalidsko osiguranje u toku 2014. godine, osim za naprijed navedene kvalifikacije, bile su u svim materijalno značajnim aspektima usklađene sa odgovarajućim zakonskim i drugim propisima.

Isticanje predmeta

Bez uticaja na izraženo mišljenje, skrećemo pažnju na sljedeće:

- Na Rebalans Finansijskog plana Federalnog zavoda za mirovinsko/penzijsko i invalidsko osiguranje Federalno ministarstvo finansija i Vlada FBiH nisu dali saglasnost na isti niti su ga uputili Parlamentu FBiH na razmatranje i usvajanje, iako je Federalno ministarstvo rada i socijalne politike (resorno ministarstvo) uputilo dopis Vladi FBiH, kojim je ocjenilo da je objektivno potreban nivo sredstava procijenjen u Izmjenama Finansijskog plana Federalnog zavoda za 2014. godinu i da bi Vlada FBiH trebala dati saglasnost na predloženu Izmjenu Finansijskog plana. Obzirom da Rebalans finansijskog plana nije usvojen ni razmatran navedeno može imati uticaja na stvaranje obaveza u fiskalnoj godini za koju nisu osigurana sredstva Finansijskim planom, a isto je imalo uticaja i na Finansijski rezultat. (tačka 5. Izvještaja)
- Federalni zavod za mirovinsko/penzijsko i invalidsko osiguranje već duži period vrši isplatu penzija, a da prethodno nisu osigurana sredstva u skladu sa članom 51. Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju, kojim je propisano da se usklađivanje penzija vrši mjesečno po potrebi,

a na osnovu sredstava dodijeljenih za isplatu penzija. Obzirom da nisu osigurana sredstava u mjesecu za koji se vrši isplata penzija, ista su se obezbjeđivala iz tekućeg priliva narednog mjeseca. Kao primjer navodimo da su obaveze za penzije za decembar mjesec iznosile 143.863.743 KM, dok su raspoloživa sredstva za isplatu penzija za isti mjesec iznosila 36.891.725 KM. Napominjemo da su penzije povećane od januara 2014. godine za 5%, odnosno povećan je koeficijent sa 1,73 na 1,816 Odlukom Upravnog odbora, u skladu sa Zaključkom Vlade FBiH od 22.01.2014. godine, za čiju isplatu je trebalo dodatno osigurati najmanje 75.000.000 KM (na godišnjem nivou). Zbog svega naprijed navedenog Federalni zavod je u 2014. godini ostvario višak rashoda nad prihodima u iznosu od 42.868.012 KM i zajedno sa nepokrivenim viškom rashoda iz ranijih godina čini akumulirani višak rashoda nad prihodima u iznosu od 105.962.367 KM i za 9.208.262 KM je veći od izvora sredstava. Već duže vrijeme se ukazuje da nedosljedna primjena člana 51. Zakona o PIO značajno utiče na finansijski rezultat Federalnog zavoda, kao i obezbjeđenje likvidnosti i redovnu isplatu penzija, a ne principijelna primjena navedenog člana Zakona se nastavlja, što je ugrozilo likvidnost i poslovanje Federalnog zavoda, sa tendencijom daljeg negativnog uticaja (Tačka 5., 6.2.2. i 6.3. Izvještaja).

- Upravni odbor Federalnog zavoda je, 30.10.2014. godine, predložio smanjenje isplatnog koeficijenta sa 1,00 na 0,67 za korisnike penzije po Zakonu o prijevremenom povoljnijem penzionisanju počev od 01.10.-31.12.2014. godine i isti je putem resornog Federalnog ministarstva rada i socijalne politike dostavljen Vladi FBiH na usvajanje. Međutim, Vlada FBiH, Zaključkom, od 13.11.2014. godine, nije prihvatila prijedlog i 20.11.2014. godine je donijela Odluku o utvrđivanju isplatnog koeficijenta 1 (jedan) za penzije ostvarene po navedenom Zakonu, iako u Budžetu FBiH za razliku nisu bila osigurana sredstva u toku 2014. godine. Obzirom da su sredstva za ove namjene doznačena tek u januaru 2015. godine, stvorene obaveze po isplatnom koeficijentu 1 (jedan) dodatno su uticale na likvidnost i iskazivanje negativnog poslovnog rezultata za 2014. godinu (Tačka 6.2.2.2. Izvještaja).
- Ukazujemo na značaj autentičnog tumačenja člana 126. Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju, kojim je regulisano da se sredstva za penzijsko invalidsko osiguranje vojnih osiguranika vode na podračunu nosioca osiguranja i penzije vojnih osiguranika isplaćuju sa tog računa. Zbog različitog tumačenja navedenog člana (finansiranje povoljnijih penzija po federalnim propisima iz sredstava prikupljenih od doprinosa vojnih osiguranika po Zakonu o službi u oružanim snagama BiH) Vlada FBiH je Zaključkom, od 15.02.2012. godine, zadužila resorno ministarstvo da utvrdi Prijedlog autentičnog tumačenja člana 126. Zakona o PIO. Federalni zavod se, 04.05.2012. godine, obratio Parlamentu FBiH i zatražio raspravu i rješenje navedenog problema. U 2014. godini nije bilo novih aktivnosti na osiguranju autentičnog mišljenja člana 126. Zakona o PIO niti je razmatrano od strane Parlamenta FBiH (Tačka 6.2.2.2. Izvještaja).

Sarajevo, 29.05.2015. godine

Zamjenik generalnog revizora
Branko Kolobarić, dipl.oec.

Generalni revizor
dr.sc. Ibrahim Okanović, dipl.oec.

II. IZVJEŠTAJ O OBAVLJENOJ REVIZIJI FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA

1. Uvod

Federalni zavod za mirovinsko/penzijsko i invalidsko osiguranje Mostar (u daljem tekstu: Federalni zavod) je javna ustanova, izvanbudžetski fond formiran Zakonom o organizaciji penzijskog i invalidskog osiguranja Federacije Bosne i Hercegovine 2001. godine («Sl. novine FBiH», broj 32/01) reorganizacijom zatečenih nosilaca osiguranja: Društvenog fonda za penzijsko i invalidsko osiguranje Bosne i Hercegovine (DF PIO BiH) i Zavoda mirovinskog i invalidskog osiguranja Mostar (Zavod MIO - Mostar). Osnovna djelatnost Federalnog zavoda je utvrđena Zakonom o penzijskom i invalidskom osiguranju, Zakonom o organizaciji penzijskog i invalidskog osiguranja FBiH i Statutom Federalnog zavoda, a odnosi se na: osiguranje zakonitosti u ostvarivanju prava iz penzijskog i invalidskog osiguranja, odlučivanje u prvom i drugom stepenu upravnog postupka u ostvarivanju prava i obaveza iz penzijskog i invalidskog osiguranja, osiguranje provođenja penzijskog i invalidskog osiguranja primjenom međunarodnih ugovora u socijalnom osiguranju, vođenje odgovarajuće evidencije o osiguranicima i korisnicima prava iz penzijskog i invalidskog osiguranja, vođenje informacionog sistema koji osigurava obavljanje djelatnosti Federalnog zavoda, isplata penzija, prikupljanje sredstava za penzijsko i invalidsko osiguranje iz drugih izvora, te donošenje općih akata za provođenje penzijskog i invalidskog osiguranja.

Unutrašnja organizacija i način rada Federalnog zavoda utvrđeni su Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji, na koji je Upravni odbor dao saglasnost u skladu sa Zakonom o organizaciji penzijskog i invalidskog osiguranja („Sl. novine FBiH“, br. 32/01 i 18/05).

Sredstva potrebna za ostvarivanje prava i obaveza iz penzijskog i invalidskog osiguranja, u skladu sa Zakonom o penzijskom i invalidskom osiguranju i drugim posebnim propisima, obezbjeđuju se iz doprinosa za penzijsko i invalidsko osiguranje, Budžeta Federacije BiH, Budžeta BiH, prihoda po osnovu dobrovoljnog osiguranja, sredstava od gotovinskog dijela privatizacije u skladu sa zakonom koji reguliše oblast privatizacije preduzeća, prihoda koje svojom djelatnošću ostvari nosilac osiguranja i drugih prihoda. Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji Federalnog zavoda, sistematizovana su 853 radna mjesta. Na dan 31.12.2014. godine u Federalnom zavodu je bilo 829 zaposlena, od toga 38 pripravnika.

Sjedište Federalnog zavoda je u Mostaru, u ulici Dubrovačka bb.

2. Predmet, cilj i obim revizije

Predmet revizije su finansijski izvještaji Federalnog zavoda za 2014. godinu i usklađenost poslovanja sa važećim zakonskim i drugim relevantnim propisima.

Cilj revizije finansijskih izvještaja je da omogući revizoru da izrazi mišljenje o finansijskim izvještajima koji su predmet revizije, tj. da li finansijski izvještaji, u materijalno značajnom smislu, objektivno i istinito prikazuju finansijsko i materijalno stanje Federalnog zavoda na dan 31.12.2014. godine, izvršenje budžeta za godinu koja se završava na taj dan, da li je poslovanje usklađeno sa važećim zakonskim i drugim relevantnim propisima, da li je trošenje javnih sredstava namjensko, te da li su finansijski izvještaji sačinjeni u skladu sa posebnim propisima o računovodstvu i finansijskom izvještavanju u javnom sektoru.

Revizija je obavljena u skladu sa internim planskim dokumentima revizije, u periodu od decembra 2014. godine do maja 2015. godine.

S obzirom da se revizija obavlja ispitivanjem na bazi uzorka i da postoje inherentna ograničenja u računovodstvenom sistemu i sistemu internih kontrola, postoji mogućnost da pojedine materijalno značajne greške mogu ostati neotkrivene.

3. Postupanje po preporukama iz prethodnog izvještaja

Ured za reviziju institucija u FBiH (u daljem tekstu: Ured) je izvršio reviziju finansijskih izvještaja Federalnog zavoda za MIO/PIO za 2013. godinu, sačinio Izvještaj o izvršenoj reviziji i dao mišljenje sa rezervom o finansijskim izvještajima i usklađenosti poslovanja sa zakonskim i ostalim propisima. U izvještaju su date preporuke u cilju otklanjanja uočenih propusta i nedostataka.

Federalni zavod je postupio u skladu sa članom 16. tačka 3. Zakona o reviziji institucija u FBiH i obavijestilo o poduzetim aktivnostima na realizaciji datih preporuka u cilju prevazilaženja nepravilnosti identifikovanih u revizorskom izvještaju za 2013. godinu.

Federalni zavod je **postupio** po datim preporukama koje se odnose na:

- definisanje mjera koje se poduzimaju u cilju otklanjanja utvrđenih rizika i sprečavanja neželjenih dešavanja, Pravilnikom o internim kontrolama –internim kontrolnim postupcima;
- obavezu izrade operativnih planova i planiranja revizije poslovnih aktivnosti koje nose visok i srednji rizik;
- nastavljanje aktivnosti, u suradnji sa Poreznom upravom, na naplati potraživanja od doprinosa za penzijsko i invalidsko osiguranje po osnovu zaključenih sporazuma, u skladu sa Zakonom o naplati i djelimičnom otpisu dospjelih a nenaplaćenih doprinosa za socijalno osiguranje;
- dosljednu primjenu Zakona o plaćama i drugim materijalnim pravima članova organa upravljanja institucija Federacije BiH i javnih preduzeća u vlasništvu Federacije BiH, kod obračuna i isplate naknada članovima Upravnog odbora Federalnog zavoda;
- nastavljanje saradnje sa Poreznom upravom na usklađivanju podataka o uplaćenim doprinosima kako bi se sva izdata privremena rješenja o penzionisanju u 2012. i 2013. godini prevela u konačna rješenja;
- prenos svih sredstava sa depozitnih računa na transakcijske račune na kraju godine kod poslovnih banaka u rokovima utvrđenim ugovorom sa istim;
- donošenje internog akta o blagajničkom poslovanju kojim se detaljno definiše za koje namjene, na osnovu koje dokumentacije se mogu vršiti isplate iz blagajne i kojim se uspostavlja kontrola uplata i isplata iz blagajne od strane ovlaštenih lica, te utvrđivanja visine blagajničkog maksimuma, kao i povrata sredstava iznad blagajničkog maksimuma, u skladu sa Zakonom o finansijskom poslovanju, Uredbom o računovodstvu budžeta u FBiH i Pravilnikom o knjigovodstvu budžeta u FBiH;
- pravilnog knjigovodstveno evidentiranje potraživanja od Vlade FBiH po osnovu verificiranog duga koji se otplaćuje na period od deset godina, u skladu sa Pravilnikom o knjigovodstvu budžeta u FBiH i Pravilnikom o računovodstvu i računovodstvenim politikama Federalnog zavoda;
- knjigovodstveno evidentiranje uslovnih obaveza i potraživanja na vanbilansnoj evidenciji u skladu sa Računovodstvenim politikama za federalne budžetske korisnike i trezor i Pravilnikom o računovodstvu i računovodstvenim politikama Federalnog zavoda;

Federalni zavod je **djelimično postupio** po datim preporukama koje se odnose na:

- dosljednu primjenu člana 27. i 37. Zakona o budžetima u FBiH u dijelu donošenja Finansijskog plana Federalnog zavoda;
- poduzimanje aktivnosti da se kontinuirano tokom fiskalne godine prati realizacija Finansijskog plana i vrši usklađivanje Finansijskog plana posebno u dijelu da povećanje ili smanjenje prihoda istovremeno prati povećanje ili smanjenje rashoda koji se finansiraju iz tih prihoda;
- preispitivanje zaključenih ugovora o pružanju kompjuterskih usluga sa „ERC ZIP“-om i „MEDIUM INFORMATIKA“ u dijelu cijene, vrste usluge i roka izvršenja usluge, te poduzimanja aktivnosti po istom u cilju izmjena pojedinih odredbi ugovora;
- knjigovodstveno evidentiranje potraživanja od ERC ZIPO-a po osnovu troškova zagrijavanja iz ranijeg perioda u skladu sa Uredbom o računovodstvu budžeta u FBiH i Pravilnikom o knjigovodstvu budžeta u FBiH;

- aktivnosti na utvrđivanju imovine koja je u vlasništvu Federalnog zavoda ili ima pravo raspolaganja istom, te na osnovu vjerodostojne dokumentacije vršenja procjene fer vrijednosti iste kako bi imovina bila istinito i fer iskazana u poslovnim knjigama;

Federalni zavod **nije postupio po preporukama**, koje se odnose na:

- dosljednu primjenu člana 51. Zakona o PIO kod utvrđivanja isplatnog koeficijenta za obračun i isplatu penzija po Zakonu o PIO, te propisivanja procedura za primjenu člana 51. Zakona o PIO;
- poduzimanje aktivnosti, u saradnji sa resornim ministarstvom, da se od strane Parlamenta FBiH obezbijedi autentično tumačenje člana 126. Zakona o PIO, a u cilju dosljedne primjene zakonskih i drugih propisa vezano za način finansiranja penzija ostvarenih pod povoljnijim uslovima;
- osiguranje vršenje popisa imovine i obaveza i izradu Izvještaja o popisu imovine i obaveza Federalnog zavoda na dan 31.12. iz kojih će se nedvosmisleno moći zaključiti da je izvršeno usklađivanje knjigovodstvenog sa stvarnim stanjem, u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji, Uredbom o računovodstvu budžeta u FBiH i Pravilnikom o knjigovodstvu budžeta u FBiH

4. Sistem internih kontrola i interna revizija

Radi ostvarenja programskih ciljeva rada, menadžment je odgovoran za uspostavljanje funkcionalnog sistema interne kontrole u cilju ekonomičnog, efikasnog i efektivnog trošenja javnih sredstava. Faktor koji najviše utiče na funkcionalnost istog je povoljno kontrolno okruženje koje prvenstveno dolazi do izražaja kroz organizacionu strukturu, način rukovođenja i poštivanje postojećih zakonskih propisa.

U skladu sa Zakonom o organizaciji penzijskog i invalidskog osiguranja, Federalnim zavodom upravlja Upravni odbor, kojeg imenuje Vlada FBiH na period od dvije godine. Mandat Upravnog odbora Federalnog zavoda je istekao 28.03.2014. godine, a 05.06.2014. godine, Rješenjem Vlade FBiH (V.broj: 1076/2014.) privremeno je imenovan Upravni odbor na period od 6 (šest) mjeseci. Nakon isteka ovog roka mandat Upravnom odboru nije ponovo produžen, niti je do završetka revizije isti imenovan, što može imati negativne posljedice za poslovanje Federalnog zavoda, posebno imajući u vidu da je u nadležnosti Upravnog odbora, između ostalog, donošenje finansijskog plana, usvajanje Godišnjeg obračuna i Izvještaja o radu Federalnog zavoda, utvrđivanje koeficijenta za obračun i isplatu penzija na mjesečnom nivou, briga o blagovremenom pritanju sredstava za penzijsko i invalidsko osiguranje, te odgovornost da se održi fiskalni balans i ne dozvoli stvaranje obaveza prema korisnicima koje se ne mogu pokriti iz prihoda. **Napominjemo da, iz navedenih razloga, Godišnji obračun i Izvještaj o radu Federalnog zavoda za 2014. godinu nisu usvojeni od strane Upravnog odbora. Obzirom na navedene nadležnosti i značajnost Upravnog odbora, posebno u situaciji kada se Federalni zavod suočava sa problemima finansijske prirode, kao i sa činjenicom da već duži vremenski period posluje sa deficitom, koji je u 2014. godini premašio visinu izvora sredstava, smatramo da neophodno imenovanje istog u što kraćem vremenskom periodu.**

Federalni zavod je također duži vremenski period funkcionisao i bez Nadzornog odbora u čijoj nadležnosti je dosljedna primjena i poštivanje propisa iz penzijskog i invalidskog osiguranja, posebno propisa koji se odnose na izvršenje obaveza prema penzijskom i invalidskom osiguranju i namjenskom trošenju finansijskih sredstava Federalnog zavoda. Isti je imenovan nakon dvije godine, 17.04.2014. godine, Rješenjem Vlade Federacije BiH V.broj:644/2014.

Iz navedenog je vidljivo da je jedan period Federalni zavod poslovao bez organa upravljanja i nadzora, što ukazuje da nadležne institucije ne posvećuju dužnu pažnju imenovanju istih, a što se odražava na rad i poslovanje Federalnog zavoda.

Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji Federalnog zavoda, sistematizovana su radna mjesta sa opisom poslova i koeficijentima složenosti u odjeljenjima i odsjecima u okviru administrativnih službi, uslovi za obavljanje poslova po radnim mjestima, potreban broj izvršilaca i odgovornost zaposlenih za obavljanje poslova radnog mjesta na koje je zaposlenik raspoređen.

U skladu sa Zakonom o budžetima u FBiH, Federalni zavod je 2009. godine donio **Pravilnik o internim kontrolama-internim kontrolnim postupcima** kojim je izvršena procjena rizika (nizak, srednji i visok) za

većinu značajnijih poslovnih aktivnosti, po kriteriju uticaja određene aktivnosti na poslovanje Federalnog zavoda. Dana 02.12.2014. godine Upravni odbor je donio Izmjene i dopune Pravilnika kojim su definisane mjere u cilju otklanjanja utvrđenih rizika i sprečavanja neželjenih događanja u skladu sa datom preporukom u prethodnom revizijskom Izvještaju. Navedenim Pravilnikom nije utvrđen rizik za aktivnosti izrade i praćenja izvršenja finansijskog plana Federalnog zavoda, kao i mjere za sprečavanje nastanka rizika, već prema Pravilniku, predstavljaju aktivnosti koje nose nizak rizik u koji su svrstane svi poslovi i zadaci koji nisu predviđeni kao poslovi visokog i srednjeg nivoa rizika. Po našem mišljenju, ovi izuzetno važni poslovi i zadaci predstavljaju rizična područja sa stanovišta planiranja sredstava kako za isplatu penzija po Zakonu o penzijskom i invalidskom osiguranju, tako i za planiranje sredstava za isplatu penzija pod povoljnijim uslovima koje se dijelom finansiraju iz Budžeta FBiH. Kao potvrdu istog, navodimo da smo u prethodnim našim izvještajima u nalazima navodili da nije osigurana u potpunosti dosljedna procedura donošenja finansijskog plana, a također nije bilo osigurano adekvatno praćenje realizacije i usklađivanja finansijskog plana u dijelu da povećanje ili smanjenje prihoda prati istovremeno povećanje ili smanjenje rashoda koji se finansiraju iz istih što je, između ostalog, rezultiralo i ostvarivanjem deficita već duži niz godina.

U postupku revizije utvrdili smo da su uglavnom donesene procedure, koje bi trebale regulisati pojedine procese poslovanja, a koje su sastavni dio sistema internih kontrola. Nakon provedene revizije finansijskih izvještaja za 2014. godinu utvrđeno je da je sistem internih kontrola u pojedinim slučajevima još uvijek nije zadovoljavajući u dijelu dosljedne primjene zakonskih i ostalih propisa, vezanih za: donošenje Finansijskog plana Federalnog zavoda uz dosljednu primjenu člana 27. i 37. Zakona o budžetima u FBiH; praćenje realizacije Finansijskog plana i vršenje usklađivanja u dijelu da povećanje ili smanjenje prihoda prati povećanje ili smanjenje rashoda; aktivnosti na naplati potraživanja od doprinosa za penzijsko i invalidsko osiguranje u skladu sa Zakonom o naplati i djelimičnom otpisu dospjelih a nenaplaćenih doprinosa za socijalno osiguranje; osiguranja dosljedne primjene člana 51. Zakona o PIO kod utvrđivanja isplatnog koeficijenta; osiguranje autentičnog tumačenja člana 126. Zakona o PIO u cilju dosljedne primjene zakonskih i drugih propisa; priznavanje rashoda i izdataka u obračunskom periodu u kojem je obaveza za plaćanje i nastala u skladu sa Zakonom o budžetima u FBiH, vršenje popisa stalnih sredstava u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji, Uredbom o računovodstvu u FBiH i Pravilnikom o knjigovodstvu budžeta u FBiH, provođenje Zakona o javnim nabavkama; kao i drugih nepravilnosti opisanih u Izvještaju.

Interna revizija

U skladu sa Zakonom o internoj reviziji, Federalni zavod je formirao Ured za internu reviziju (u nastavku: Ured) za obavljanje poslova interne revizije u Federalnom zavodu. Ured obavlja poslove interne revizije u skladu sa godišnjim Programom i planom rada kojeg usvaja Nadzorni odbor. Program i plan rada interne revizije za 2014. godinu usvojio je Nadzorni odbor 26.05.2014. godine. U 2014. godini sačinjeni su kvartalni Operativni planovi kojim su, između ostalog, utvrđeni: predmet revizije, stepen rizika, mjesto revizije, oblast rada u kojoj će se vršiti revizija, vrijeme obavljanja revizije, vremenski rok potreban za obavljanje revizije, rok izrade Nalaza i mišljenja, revizijski tim koji će vršiti reviziju.

Zakonom o internoj reviziji u javnom sektoru u FBiH je propisano da rukovodilac interne revizije ima obavezu da pripremi strateški plan organizacije za period od tri godine, ali ista nije prezentiran, a prema usmenoj izjavi odgovorne osobe ista nije ni sačinjen. Godišnji izvještaj o radu Ureda interne revizije za 2014. godinu, usvojio je Nadzorni odbor 23.02.2015. godine i 27.02.2015. godine je dostavljen Centralnoj harmonizacijskoj jedinici u skladu sa navedenim Zakonom.

Uvidom u Nalaze i mišljenja Ureda po obavljenoj internoj reviziji poslova u kantonalnim/županijskim Odjeljenjima za rješavanje o pravima iz penzijskog-invalidskog osiguranja, konstatovano je da je Ured obavljao internu reviziju metodom slučajnog uzorka i u određenim slučajevima je konstatovao nepravilnosti i nezaklonitosti i davao preporuke za otklanjanjem istih, kao i utvrđivanje odgovornosti uposlenih koji rade u navednim odjeljenjima. U Godišnjem izvještaju Ureda za 2014. godinu je navedeno da su administrativne jedinice Federalnog zavoda dostavljale izvještaje o poduzetim aktivnosti na otklonjanju propusta. U navedenom Izvještaju, također se navodi da je posebnu pažnju Ured posvetio analizi Finansijskog plana Federalnog zavoda i njegovom izvršenju i analizi troškova poslovanja i izdacima koji bitno utiču na poslovanje

i finansijsku stabilnost Federalnog zavoda. Ured je, prema Izvještaju, utvrdio da su pokazatelji u Finansijskom planu za 2014. godinu realno iskazani, da je Finansijski plan sačinjen uz korištenje iskustvenih pokazatelja i uz korištenje svih drugih podataka kojima raspolaže Federalni zavod, te da je isti usklađen sa svim potrebnim propisima. **Ne možemo prihvatiti konstatacije date od strane Ureda za internu reviziju Federalnog zavoda obzirom da se ne navode razlozi dugogodišnjeg iskazivanja akumuliranog viška rashoda nad prihodima, zbog čega je otežano poslovanje Federalnog zavoda, niti se navodi da Federalni zavod ne postupa u skladu sa članom 51. Zakona o PIO kojim je propisano da se za isplatu penzija osiguravaju sredstva iz mjesečnog priliva sredstava za mjesec za koji se isplaćuje penzija, zbog čega se zahvataju sredstva iz priliva narednog mjeseca, a što u konačnici prouzrokuje negativan poslovni rezultat, na što smo ukazivali u našim ranijim izvještajima. Zbog navedenog smatramo da nije osigurano adekvatno praćenje realizacije i usklađivanja finansijskog plana na način da povećanje ili smanjenje prihoda istovremeno prati povećanje ili smanjenje rashoda koji se finansiraju iz istih, a što nije navedeno u Izvještaju Ureda.**

Pravilnikom o internim kontrolama definisati stepen rizika za proces planiranja kao i mjere koje bi trebalo poduzeti u cilju otklanjanja utvrđenog rizika i sprečavanja neželjenih dešavanja u procesu planiranja, radi osiguranja uvjerenja da je interna kontrola uspostavljena u cilju zaštite sredstava od gubitaka i dosljedne primjene zakonskih i drugih propisa.

Pravilnikom interne revizije regulisati obavezu izrade i donošenja Strateškog plana interne revizije za period od tri godine, te sačiniti isti za naredne tri godine kako je to propisano Zakonom o internoj reviziji u javnom sektoru u FBiH.

5. Finansijski plan i izvještavanje

Finansijskim planom za 2014. godinu, koji je usvojio Upravni odbor 29.09.2013. godine, planirani su ujednačeni prihodi i primici i rashodi i izdaci u iznosu od 1.786.080.340 KM. Na navedeni Finansijski plan Federalno ministarstvo finansija nije dalo saglasnost iz razloga što predviđeni iznos sredstava u Finansijskom planu za 2014. godinu značajno odstupa od budžetskih kapaciteta i politike Vlade FBiH, koje su definisane u Pismu namjere. Zbog navedenog je traženo da se još jednom razmotri Finansijski plan i da se isti uskladi sa politikama Vlade FBiH. Na traženje da se konkretno precizira o kojim odstupanjima je riječ kako bi se blagovremeno izvršile korekcije, Federalno ministarstvo finansija je dostavilo obavijest kojim Federalni zavod treba da usaglasi Finansijski plan potrebnih sredstava za isplatu penzija koje se finansiraju iz Budžeta FBiH sa iznosom planiranim u Budžetu FBiH (215.117.523 KM). Korigovani Finansijski plan za 2014. godinu je dostavljen Vladi FBiH, koja ga je poslala u parlamentarnu proceduru i isti je usvojen na Predstavničkom domu 05.12.2013. godine, a 06.12.2013. godine na sjednici Doma naroda Parlamenta FBiH.

Planiranje pojedinih stavki rashoda je izvršeno **bez detaljnog obrazloženja planiranja pojedinih stavki. Iako je sačinjen pregled planiranog broja zaposlenih i pripravnika, na osnovu zahtjeva administrativnih službi, prijedlog Finansijskog plana za 2014. godinu ne sadrži planirani broj radnih mjesta i strukturu zaposlenih, kako je to propisano Zakonom o budžetima u FBiH, a što je konstatovano i u prethodnom izvještaju za 2013. godinu.**

Na sjednici Upravnog odbora održanoj 29.09.2014. godine, donesena je Odluka o izmjenama i dopunama Finansijskog plana za 2014. godinu, kojim je ukupan iznos prihoda i primitaka i rashoda i izdataka uvećan za 72.144.287 KM. Prema Obrazloženju Izmjena Finansijskog plana za 2014. godinu, isti je izvršen iz razloga što je došlo do uvećanja iznosa doprinosa za 2014. godinu za 2,20% (33.706.944 KM) na godišnjem nivou u periodu I-VII 2014. godine u odnosu na Finansijski plan za 2014. godinu i očekivanog trenda povećanja uplata doprinosa do kraja 2014. godine. Takođe u 2014. godini su uplaćena sredstva u iznosu od 25.000.000 KM na ime otplate duga Federacije BiH prema Federalnom zavodu. Preostali iznos od 13.137.343 KM je planiran Rebalansom koji je neophodan za isplatu penzija ostvarenim pod povoljnijim uslovima do kraja 2014. godine i člana 94. Zakona o PIO. Uvidom u dokumentaciju konstatovano je da Federalno ministarstvo finansija nije dalo saglasnost na izmjene Finansijskog plana Federalnog zavoda, obzirom da su Izmjenama i dopunama Budžeta FBiH za 2014. godinu transferi za Federalni zavod uvećani za 25.000.000

KM, kojim je Vlada odlučila ubrzati dinamika otplate duga, a služiti će kao pomoć zbog smanjenja priliva po osnovu doprinosa kako bi se omogućile neometane isplate penzija, zbog čega je Federalni zavod pristupio izmjeni istog i u odnosu na planirana sredstva iz Budžeta FBiH po Finansijskom planu za 2014. godinu u iznosu od 18.097.987 KM po osnovu otplate duga Federacije BiH, Rebalansom su povećana za 30.938.434 KM od čega se 25.000.000 KM odnosi na izvršene uplate iz Budžeta FBiH za ubranu otplatu duga i 5.938.434 po osnovu uplate u januaru 2014. godine, a koja se odnosi na 2013. godinu. Novu Odluku o usvajanju Rebalansa plana, Upravni odbor je donio 30.10.2014. godine i ista je putem resornog ministarstvu dostavljena Federalnom ministarstvu finansija u cilju davanja mišljenja. Mišljenjem Ministarstva finansija od 11.11.2014. godine, nije data saglasnost na Izmjene Finansijskog plana Federalnog zavoda za 2014. godinu, imajući u vidu da su istim planirana sredstva u Budžetu FBiH u iznosu od 259.193.300 KM, a da su Izmjenama i dopunama Budžeta FBiH za 2014. godinu, planirana sredstva za transfere Federalnom zavodu u iznosu od 240.117.523 KM. U skladu sa članom 27. stav 5. Zakona o budžetima u FBiH, Ministar finansija je predložio da se Izmjene Finansijskog plana Federalnog zavoda usaglase sa Izmjenama i dopunama Budžeta FBiH za 2014. godinu i to pojedinačno po vrstama transfera za isplatu penzija po povoljnijim uslovima. takođe se navodi da je potrebno da resorno ministarstvo u saradnji sa Federalnim zavodom još jednom razmotri izmjene Finansijskog plana kako bi se isti uskladio sa Izmjenama i dopunama Budžeta FBiH za 2014. godinu. Federalni zavod je dao odgovor 17.11.2014. godine, u kojem se navodi da razlika ne priznatog iznosa od 13.137.343 KM predstavlja neophodna sredstva po propisima za isplatu penzija pod povoljnijim uslovima u 2014. godini, ukoliko se želi koeficijent isplate ovih penzija zadržati na istom nivou, te da se preispita ozbiljnost pristupa ovom problemu i svih posljedica koje će biti uzrokovane nedostatkom sredstava. Resorno ministarstvo je 20.11.2014. godine uputilo dopis Vladi FBiH u kojem se navodi da „imajući u vidu vrlo tešku finansijsku situaciju u Federalnom zavodu, gdje je u cilju osiguranja redovne isplate penzija na dostignutom nivou objektivno potreban nivo sredstava procijenjen u Izmjenama Finansijskog plana Federalnog zavoda za 2014. godinu, ocijenjeno je da bi Vlada FBiH trebala dati saglasnost na predloženu Izmjenu Finansijskog plana, te analogno navedenom, u narednom periodu, iznaći razliku nedostajućih sredstva u Budžetu FBiH za 2014. godinu“. Resorno ministarstvo je takođe dalo prijedlog Vladi FBiH da da saglasnost na Izmjene Finansijskog plana, te isti u skladu sa procedurom dostavi Parlamentu FBiH. Na Dnevnom redu 142. Sjednice Vlade FBiH održane 04.12.2014. godine je bio Rebalans plana Federalnog zavoda, ali u toku revizije nije prezentirano da li se Vlada FBiH očitovala o istom. **Obzirom da nije okončana procedura donošenja Rebalansa Federalnog zavoda za 2014. godinu, smatramo da nije ispoštovana procedura donošenja Rebalansa u skladu sa Zakonom o budžetima u FBiH.**

U Godišnjem izvještaju o izvršenju budžeta za 2014. godinu, iskazani su prihodi i primici u iznosu od 1.791.596.334 KM što predstavlja 96,82% Rebalansa plana i rashodi i izdaci u iznosu od 1.834.446.346 KM što predstavlja 99,13% Rebalansa plana. Višak rashoda nad prihodima za 2014. godinu iznosi 42.868.012 KM i sa viškom rashoda nad prihodima iz ranijih godina od 63.094.355 KM predstavlja akumulirani višak rashoda nad prihodima u iznosu od 105.962.367 KM (šire obrazloženo u tački 6.3.-Izvještaja). **Na osnovu izvršenog uvida u dokumentaciju, iskazani višak rashoda nad prihodima je nastao najvećim dijelom iz razloga što za isplatu penzija po mjesečnom koeficijentu od 1,816 nisu bila u potpunosti osigurana sredstva, kako na mjesečnom tako i na godišnjem nivou u skladu sa članom 51. Zakona o PIO, a nisu bila u potpunosti osigurana ni sredstva za isplatu penzija pod povoljnijim uslovima iz Budžeta FBiH. Takođe, nije bilo osigurano adekvatno praćenje realizacije i usklađivanja Finansijskog plana za 2014. godinu u dijelu da povećanje ili smanjenje prihoda istovremeno prati povećanje ili smanjenje rashoda koji se finansiraju iz istih.**

U skladu sa Pravilnikom o finansijskom izvještavanju i godišnjem obračunu budžeta u FBiH, Federalni zavod je dostavljao periodične i godišnji izvještaj Ministarstvu finansija FBiH. Uz Godišnji izvještaj o izvršenju finansijskog plana, dostavljene su i Bilješke uz finansijske izvještaje za 2014. godinu u kojem su data pojašnjenja izvršenja finansijskog plana sa posebnim osvrtom na iskazivanje viška rashoda nad prihodima-deficitom iznad izvora sredstava. Ukazujemo da su u Finansijskim izvještajima za 2014. godinu iskazani podaci iz Rebalansa plana, iako nije okončana procedura donošenja Rebalansa plana za 2014. godinu. **Godišnji**

izvještaj o izvršenju finansijskog plana Federalnog zavoda, kao i Godišnji izvještaj o radu Federalnog zavoda za 2014. godinu nije usvojen od strane Upravnog odbora, jer isti još uvijek nije imenovan.

Osigurati dosljednu primjenu člana 27. i 37. Zakona o budžeta u FBiH u dijelu donošenja Finansijskog plana Federalnog zavoda.

Potrebno je da se poduzmu aktivnosti da se kontinuirano tokom fiskalne godine prati realizacija Finansijskog plana i vrši usklađivanje Finansijskog plana posebno u dijelu da povećanje ili smanjenje prihoda istovremeno prati povećanje ili smanjenje rashoda koji se finansiraju iz tih prihoda.

Pregled izvršenja Finansijskog plana za 2014. godinu dat je u tabeli Pregled Godišnjeg izvršenja budžeta u prilogu Izvještaja.

6. Izvršenje Finansijskog plana

6.1 Prihodi i primici

U finansijskim izvještajima za 2014. godinu, ukupno ostvareni prihodi i primici su 1.791.596.334 KM, što je u odnosu na Rebalans plana manje za 58.949.999 KM (3,19%), a u odnosu na prethodnu godinu, više za 80.884.068 KM (1,05%).

Struktura prihoda i primitaka sa indeksima ostvarenja, iskazana u finansijskim izvještajima je slijedeća: prihodi od doprinosa za PIO 1.547.886.165 KM (86,40%), neporezni prihodi 4.291.581 KM (0,24%), prihodi po osnovu dotacija iz Budžeta FBiH 239.028.167 KM (13,34%) i kapitalni primici od prodaje stalnih sredstava 390.420 KM (0,02%).

6.1.1 Prihodi od poreza

Prihodi od poreza predstavljaju prihode od doprinosa za penzijsko i invalidsko osiguranje koji su iskazani u iznosu od 1.547.886.165 KM i u odnosu na plan manje su ostvareni za 17.409.182 KM ili 1,15%, a u odnosu na prethodnu godinu veći su za 61.763.386 KM ili za 4,16%. Sredstva za poslovanje Federalnog zavoda se najvećim dijelom ostvaruju od uplate doprinosa za penzijsko i invalidsko osiguranje, u skladu sa Zakonom o penzijskom i invalidskom osiguranju (Zakon o PIO) i Zakonom o doprinosima.

Uplata doprinosa za penzijsko i invalidsko osiguranje za sve osiguranike, uključujući i vojne osiguranike (pripadnike Vojske BiH) vrši se na depozitne račune otvorene kod tri poslovne banke, u skladu sa Pravilnikom o načinu i uplati javnih prihoda budžeta i izvanbudžetskih fondova na teritoriji FBiH. Poslovne banke vrše pražnjenje sredstava na otvorene transakcijske račune na dan uplate doprinosa. Uplaćeni doprinosi za vojne osiguranike pripadnike Oružanih snaga BiH, ne vode se na podračunu Vojske BiH u skladu sa članom 126. Zakona o PIO, jer isti nije ni otvoren.

U 2014. godini Federalni zavod je nastavio sa aktivnostima vezanim za primjenu **Zakona o naplati i djelimičnom otpisu dospjelih a nenaplaćenih doprinosa za socijalno osiguranje-ZOND iz 2006. godine**, prema kojem su svi dužnici određeni Zakonom bili u obavezi pokrenuti postupak za izmirenje dugovanja, na način da se podnese prijava Federalnom zavodu po vrsti i visini dugovanja po osnovu doprinosa za penzijsko i invalidsko osiguranje.

Na dan 31.12.2014. godine ukupan dug 16 dužnika iznosio je 11.708.130 KM. Prema dostavljenom Pregledu dužnika sa kojima je potpisan Sporazum o izmirenju duga, osim jednog dužnika, za ostale dužnike dug je dospio u cijelosti. Zbog neizvršavanja obaveza, Federalni zavod je u 2014. godini upućivao posljednje opomene dužnicima jer su obaveze po Sporazumu trebale već biti izmirene, na što smo ukazivali i u ranijim izvještajima.

Po zahtjevu Federalnog zavoda od 28.02.2014. godine Porezna uprava FBiH je 21.05.2014. godine, dostavila podatke o njenim poduzetim mjerama i aktivnostima za 7 (sedam) pravnih osoba koje su zaključile Sporazume o obročnoj otplati duga, a nisu izvršile plaćanje dugovanja, kao i o visini duga. Uvidom u dostavljene podatke Porezne uprave u dva slučaja su blokirani računi dužnika, u dva slučaja je pokrenut

postupak prinudne naplate, u jednom slučaju je pokrenut stečajni postupak i u dva slučaja je tražena odgoda prinudne naplate.

Preostalih 9 dužnika, koji su potpisali Sporazum o izmirenju duga sa načinom plaćanja jednokratno (sa ostvarenim popustima), su u stečaju. Kod 5 obveznika je završen stečajni postupak i nakon izmirenja duga iz stečajne mase, ostao je dio duga koji nije izmiren, a kod 4 obveznika uplate doprinosa čeka se na okončanje stečajnog postupka.

Federalni zavod je opomene dužnicima upućivao nakon isteka obaveze plaćanja, odnosno kašnjenja plaćanja i po više godina. Zbog navedenog smatramo da nije blagovremeno poduzimao aktivnosti na naplati potraživanja u skladu sa zaključenim sporazumima, odnosno nije blagovremeno dostavio opomene dužnicima niti obavještenje Poreznoj upravi kako bi ista aktivirala obezbjeđene instrumente plaćanja u cilju naplate utvrđenih dugovanja po osnovu doprinosa, a što je konstatovano u prethodnim revizorskim izvještajima.

U saradnji sa Poreznom upravom nastaviti i dalje sa aktivnostima na naplati potraživanja od doprinosa za penzijsko i invalidsko osiguranje po osnovu zaključenih sporazuma, u skladu sa Zakonom o naplati i djelimičnom otpisu dospjelih a nenaplaćenih doprinosa za socijalno osiguranje.

6.2 Rashodi i izdaci

U finansijskim izvještajima za 2014. godinu, ukupno ostvareni rashodi i izdaci iskazani su u iznosu od 1.834.464.346 KM, što je u odnosu na Rebalans plana manje za 16.081.986 KM ili 0,87%, a u odnosu na prethodnu godinu više za 109.309.473 KM ili 6,33%. Od ukupno ostvarenog iznosa rashoda i izdataka na tekuće rashode se odnosi 1.833.052.141 KM, a na izdatke 1.412.205 KM.

U strukturi rashoda i izdataka, najznačajnije su isplate penzija od 1.769.721.156 KM, rashodi Stručne službe 30.601.259 KM, zatim doprinosi za zdravstveno osiguranje penzionera 20.731.517 KM, rashodi vezani za isplatu penzija 9.799.371 KM (poštanske usluge za isplatu penzija, izdaci za bankarske usluge i konverziju, negativne tečajne razlike za isplatu inozemnih penzija, kompjuterske usluge, te izdaci za usluge Instituta za medicinsko vještačenje), isplate naknada za tjelesno oštećenje 2.198.838 KM i kapitalni izdaci 1.412.205 KM.

6.2.1 Rashodi Stručne službe

Rashodi Stručne službe u 2014. godini ostvareni su u iznosu od 30.601.259 KM i u odnosu na Rebalans plana manje su ostvareni za 1.041.739 KM ili 3,29%, a u odnosu na prethodnu godinu više za 996.110 ili 3,36%. Rashodi Stručne službe čine 1,67% ukupno ostvarenih rashoda i izdataka Federalnog zavoda, a odnose se na bruto plaće i naknade zaposlenih, izdatke za materijal i usluge Stručne službe, kao i ostale tekuće transfere koji se odnose na date pomoći penzionerima. Zaključkom Vlade FBiH iz 2012. godine utvrđeno je da visina ukupnih administrativnih troškova ne može preći od 1,8% od ukupnih sredstava za penzijsko i invalidsko osiguranje.

6.2.1.1 Plaće i naknade troškova zaposlenih

Izdaci za bruto plaće i naknade iskazani su u iznosu od 25.292.684 KM i predstavlja 79% ukupnih rashoda i izdataka Stručne službe Federalnog zavoda. Najniža isplaćena plaća bez minulog rada u Federalnom zavodu iznosila je 534 KM, a najviša 3.169 KM, dok prosječno isplaćena plaća za 2014. godinu je iznosila 1.434 KM, a u prethodnoj godini 1.427 KM. U skladu sa Planom prijema pripravnika za 2014. godinu 38 pripravnika obavljalo je pripravnčki staž.

Uporedni pregled bruto plaća, doprinosa i naknada u odnosu na prošlu godinu dat je u slijedećoj tabeli:

Opis	2013. godina	2014. godina
Bruto primanja uposlenika	19.908.886	19.908.201
Doprinosi poslodavaca	2.098.759	2.099.422
Naknade troškova uposlenika	3.206.841	3.285.061
Ukupno	25.214.486	25.292.684

Prosječan broj uposlenih na osnovu radnih sati	824	827
--	-----	-----

Iskazane naknade troškova zaposlenih najvećim dijelom se odnose na topli obrok u iznosu od 2.472.590 KM, čija je visina utvrđena Zaključkom direktora, od 22.10.2010. godine, u iznosu od 14 KM dnevno. Regres za godišnji odmor iskazan je u iznosu od 319.200 KM, i isplaćen je u visini od po 400 KM po Odluci direktora.

6.2.1.2 Izdaci za materijal, sitni inventar i usluge

Ukupno iskazani izdaci za materijal i usluge su 14.385.879 KM i u odnosu na plan manje su ostvareni za 1.398.620 KM ili 8,86%, a u odnosu na prethodnu godinu više su iskazani za 805.247 KM ili 5,93%. Najveći dio se odnosi na izdatke i ugovorene usluge vezano za isplate penzija, a odnose se na: poštanske usluge za isplatu penzija 6.843.943 KM, kompjuterske usluge 2.079.981 KM i usluge medicinskog vještačanja 542.783 KM. Na materijalne troškove Stručne službe odnosi se 4.586.507 KM, i to: putne troškove 123.339 KM; izdatke za energiju 565.022 KM; komunikacije i komunalne usluge 1.153.290 KM; nabavke materijala 327.852 KM; izdatke za gorivo i prevoz 97.792 KM; zakup imovine i opreme 215.517 KM; izdatke za tekuće održavanje 509.426 KM i ugovorene usluge 1.610.949 KM.

U okviru ugovorenih usluga iskazane su **kompjuterske usluge** u iznosu od 2.079.981 KM, koje se najvećim dijelom odnose na evidentirane račune po Ugovoru, od 12.02.2014. godine, o pružanju i korištenju informatičkih usluga zaključenim sa „MEDIUM INFORMATIKA“, Velika Gorica Republika Hrvatska u iznosu od 21.000 KM mjesečno (za godinu 252.000 KM), kao i račune iskazane na osnovu Ugovora, od 18.02.2014. godine, o pružanju i korištenju računarskih i informatičkih usluga zaključenim sa „ERC ZIPO“ Sarajevo u iznosu od po 129.000 KM mjesečno (za godinu 1.548.000 KM) i refundaciju za najamninu sistemskog softvera u iznosu od 9.661 USD (odnosno protuvrijednost u KM na dan plaćanja fakture).

Ugovorom sa „ERC ZIPO“ Sarajevo je regulisana naknada za usluge obavljene u toku jednog mjeseca na osnovu pojedinačnih cijena za usluge: podrške radu matične evidencije osiguranika; podrške radu matične evidencije užiivalaca prava; podršku radu na isplati penzija; podršku o poslovima rješavanja o pravima iz penzijskog i invalidskog osiguranja; razmjenu podataka prema IT sistemu-bazi podataka u sastavu Korisnika na poslovima rješavanja o pravima iz penzijskog i invalidskog osiguranja; održavanje registra obveznika uplate doprinosa; kancelarijsko poslovanje; rad na dopisima; kontrolu pristupa informacionom sistemu Korisnika; kao i održavanje opreme. Iako su ugovorene cijene po naprijed definisanim uslugama, ugovorne strane su se Ugovorom sporazumjele da će do daljnjeg plaćati fiksni mjesečni iznos od 129.000 KM. **Tako je i u 2014. godini nastavljena praksa mjesečnog fakturisanja u fiksnom iznosu, bez navođenja stvarno izvršenih usluga koje se obavljaju mjesečno i za koje se ispostavljaju fakture, na što smo ukazivali u revizijama za prethodne godine.**

Ugovor u odnosu na prethodni period je dijelom izmjenjen i utvrđene pojedinačne cijene usluga, što nije imalo uticaja na visinu naknade, pa se postavlja pitanje svrhe izvršene analize usluga, koje se pružaju od strane „ERC ZIP“-a. Navedeno ima značaj jer se već duži vremenski period nije mijenjao fiksni iznos za pružene usluge „ERC ZIP“-a, na što smo ukazivali i u prethodnim izvještajima.

Također, računi „MEDIUM INFORMATIKA“ d.o.o. Velika Gorica R Hrvatska ispostavljani su u fiksnom iznosu mjesečno, **bez navođenja vrste usluge koja se obavljala tokom mjeseca. U prilogu računa su date specifikacije pruženih usluga, bez vrijednosnih pokazatelja za pružene usluge i iste nisu ovjerene od strane odgovorne osobe, čime bi se potvrdilo da su usluge i izvršene. Na navedeno je ukazivano i u izvještajima prethodnih godina.**

Preispitati opravdanost ugovaranja i plaćanja fiksnog mjesečnog iznosa za pružanje kompjuterske usluge od strane „ERC ZIP“-a, obzirom da su Ugovorom utvrđene i pojedinačne cijene usluga, a ukoliko pojedinačne cijene nisu realno utvrđene izvršiti analizu istih prije zaključenja ugovora.

Preispitati zaključeni Ugovor o pružanju kompjuterskih usluga sa „MEDIUM INFORMATIKA“ d.o.o. Velika Gorica u dijelu utvrđivanja pojedinačnih cijena usluga, te poduzeti aktivnosti po istom u cilju izmjene ugovora i fakturisanje vršiti na osnovu prethodno ovjerenih specifikacija o izvršenim uslugama.

Na troškovima **unajmljivanja kompjuterske opreme** iskazano je 124.941 KM i najvećim dijelom (113.960 KM) se odnosi na zaključeni Okvirni sporazum, od 29.01.2014. godine, za najam multifunkcijskih uređaja (printanje, kopiranje, skeniranje i faxiranje), koji je u primjeni od marta 2014. godine. Okvirni sporazum zaključen je na tri godine sa „Racional“ d.o.o. Sarajevo sa okvirnom vrijednošću 242.190 KM sa PDV-om (80.730 KM godišnje). Imajući u vidu da je od marta do kraja 2014. godine realizovano usluga u vrijednosti od 113.960 KM, što je skoro polovina ugovorenog iznosa i ukazuje na povećan broj usluga i vrijednosti istih u odnosu na predviđene potrebe za jednu godinu. Također napominjemo da za unajmljivanje kompjuterske opreme nisu planirana sredstva Finansijskim planom za 2014. godinu, iako je isti u primjeni od marta 2014. godine. Tek Rebalansom plana predviđena je nova stavka unajmljivanja kompjuterske opreme u iznosu od 125.000 KM, umanjnjem na pozicijama materijala i usluga za opravke i održavanje opreme. **U toku revizije nije predočena dokumentacija da je prije otpočinjanja primjene navedenog najma izvršena adekvatna analiza ekonomičnosti i isplativosti unajmljivanja kompjuterske opreme, na što ukazuje realizacija zaključenog Okvirnog sporazuma.**

Za unajmljivanje kompjuterske opreme - multifunkcijskih uređaja provesti sveobuhvatnu analizu ekonomičnosti, odnosno isplativosti ovakvih projekata, te kontinuirano pratiti realizaciju u okvirima zaključenog Okvirnog sporazuma.

6.2.2 Tekući transferi

Tekući transferi iskazani su u iznosu od 1.793.373.578 KM, što predstavlja 97,76% ukupnih rashoda. U odnosu na planirano manje su ostvareni za 13.366.716 KM ili 0,74%, a u odnosu na prethodnu godinu više su ostvareni za 107.598.584 KM ili 6,38%. Realizacija tekućih transfera najvećim dijelom se odnosi na penzije 1.502.198.174 KM, vojne penzije ostvarene pod povoljnijim uslovima 267.522.983 KM, doprinose za zdravstveno osiguranje na teret penzija 20.731.517 KM, isplate naknada za fizičku onesposobljenost 2.198.838 KM, pomoći 457.008 KM (po Odluci 85.000 KM i pomoći za liječenje 372.008 KM) i donacije penzionerima stradalim u poplavama 200.000 KM.

Pregled planiranja i realizacije tekućih transfera daje se u slijedećoj tabeli:

R. br.	Naziv transfera	Rebalans Fin. plana za 2014.god.	Realizacija sredstava za 2014. god.	Realizacija sredstava za 2013 god.
1	2	3	4	5
614211	Isplata penzija na teret PIO	1.574.920.363		
614211	Penzije na teret Budžeta FBiH	207.664.901		
614 211	Penzija – civilne		1.502.198.173,56	1.420.955.222
614 21101	Penzije po Zakonu o prijev. pov. umir. (član 4.) na teret Budž. FBiH		15.994.869,59	1.717.547
614 211011	Penzije po Zakonu o prijev. pov. umir. (član 4.) po čl.126 Zakona o PIO		12.256.796,01	1.717.848
614 21102	Penzije po Zakonu o prijev. pov. umir. (član 3.) na teret Budž. FBiH		35.751.078,43	14.877.440
614 211021	Penzije po Zakonu o prijev. pov. umir. (član 3.) po čl.126 Zakona o PIO		32.122.510,29	13.461.540
614 211...	Uredbe o povoljnijem penzionisanju (I, II i III)			50.326.248
614 21106	Odluke Vlade FBiH o sufin. najnižih penzija		6.845.938,91	5.400.419
614 21108	Penzije po Zak. o službi u vojsci FBiH na teret Budž. FBiH		1.450.152,91	1.453.104
614 211081	Penzije po Zakonu o službi u vojsci FBiH po čl. 126 Zakona o PIO		1.451.148,87	1.453.104
614 2111	Isplata naknada za fizičku onesposobljenost	2.224.008	2.198.837,88	2.121.339
614 2113	Penzije po Zakonu o oružanim snagama BiH		13.524.802,86	12.585.366
614 2116	Penzije po Zakonu o pravima domob. branilaca i članova njihovih porodica na teret Budžeta FBiH		26.160.753,88	29.161.169
614 2117	Penzije po Zakonu o pravima branilaca i članova njihovih porodica na teret Budž. FBiH		12.553.504,57	11.676.101
614 2118	Penzije po čl. 139-JNA po Zakonu o PIO na teret Budžeta FBiH		4.760.050,23	4.804.277
614 2119	Penzije po čl.94 po Zakonu o PIO na teret Budž. FBiH		104.651.376,11	94.004.476
614 212	Doprinos za zdrav.osig.na teret mirovina	21.391.022	20.731.517,07	19.515.737
614 2193	Pomoć po odluci Novo Sarajevo	85.000	85.000,00	85.000
614 21	Grantovi pojedincima po osnovu mir.osig.	1.806.285.294	1.792.736.511	1.685.315.938

Vlada FBiH je, 22.01.2014. godine, donijela Zaključak V. Broj 63/14 kojim se daje saglasnost Federalnom zavodu da utvrdi isplatne koeficijente u smislu člana 51. Zakona o PIO, za isplatu penzija, počev od 01.01.2014. godine. Istim Zaključkom su utvrđeni koeficijenti, i to:

- **U visini od 1,816 za osobe** penzionisane po Zakonu o PIO; Zakonu o PIO vojnih osiguranika i preuzete korisnike po Zakonu o PIO; Zakonu o oružanim snagama BiH;
- **U visini od 1,485 za osobe** penzionisane po Zakonu o pravima branilaca i članova njihovih porodica; Zakon o pravima domobilisanih branilaca i članova njihovih porodica i Zakon o službi u vojsci FBiH,
- **U visini od 1,000 za osobe** penzionisane po Zakonu o prijevremenom povoljnijem penzionisanju branilaca odbrambeno-oslobodilačkog rata.

Obračun i isplata penzija tokom cijele 2014. godine se vršila po odlukama Upravnog odbora, kojim su potvrđivani isplatni koeficijenti utvrđeni naprijed navedenim Zaključkom Vlade FBiH. Navedeno je dovelo do povećanja penzija od 5% po isplatnom koeficijentu 1,816 u odnosu na prethodnu godinu kada je iznosio 1,73, iako za isplatu penzija po uvećanom koeficijentu nisu bila osigurana sredstva u smislu člana 51. Zakona o PIO, jer se za isplatu penzija zahvatao tekući priliv iz narednog mjeseca, koji je na kraju 2014. godine uticao na finansijski rezultat i iskazivanje viška rashoda nad prihodima.

Prethodno navedenim Zaključkom Vlade od 22.01.2014. godine, Federalni zavod je zadužen da u okviru svojih aktivnosti nastavi prodaju neperspektivnih nekretnina, koje su u imovini federalnog zavoda, a u skladu sa ranije donesenim planom, a sve u cilju uspostave bolje finansijske stabilnosti Federalnog zavoda, a u cilju održivosti isplatnog koeficijenta. Federalni zavod je također zadužen da informiše Vladu FBiH o provedbi mjera i njihovim finansijskim efektima i da dostavlja finansijske izvještaje na osnovu kojih će Vlada FBiH poduzimati dodatne mjere i aktivnosti, a sve u cilju održivosti visine isplatnog koeficijenta i redovnih mjesečnih penzija u Federaciji BiH. U skladu sa dodijeljenim zadacima, Federalni zavod je sačinjavao periodične programe realizacije navedenog Zaključka Vlade FBiH, koje je dostavljao Vladi FBiH na razmatranje i usvajanje. U Programu su navedene aktivnosti koje će se provesti, nosioci aktivnosti, kao i rokovi realizacije istih.

U slijedećoj tabeli se daje Pregled aktivnosti koje su definisane Programom:

Redni broj	AKTIVNOST	Aktivnosti koje su poduzete ili su u toku	Aktivnosti koje nisu poduzete	Nosioci aktivnosti	Rok za izvršenje
1.	Izvršiti transfer preostalih sredstava planiranih Budžetom FBiH za 2013.g. u visini 6.426.930 KM	Uplaćeno 5.938.434 KM u januaru 2014.g.	Nije uplaćeno 488.496 KM	Federalno ministarstvo finansija	April 2014.g.
2.	Isplata preostalog dijela obaveza po Zakonu o finansijskoj konsolidaciji rudnika za period 2009-2015.	28.100.000 KM	6.500.000 KM	Federalno ministarstvo finansija	Nije preciziran rok a definisan je kao najkraći
3.	Redovno mjesečno izmirivati obaveze planirane Budžetom FBiH za 2014. godinu za isplatu povoljnijih penzija	Uplate se vrše redovno	Do kraja 2014. godine nije uplaćeno 13.465.024 KM - uplata izvršena u januaru 2015. godine	Federalno ministarstvo finansija	Kontinuirano mjesečno
4.	Programi zapošljavanja Federalnog zavoda za zaošljavanje	Odpočela realizacija programa, a povećanje iznosa uplate još nije prepoznato		Federalni zavod za zapošljavanje	Nije preciziran rok i definisan kao najkraći
5.	Osigurati veću finansijsku disciplinu u izmirenju doprinosa na plaće		Nije bilo posebno osmišljenih aktivnosti	Porezna uprava FBiH i Federalna uprava za	Kontinuiran

				inspekcijske poslove	
6.	Prodaja neperspektivnih nekretnina federalnog zavoda MIOPIO	Izvršena prodaja Doma Kakanj (817.158 KM) i još tri prostora (392.415 KM)	Nije izvršena prodaja hotela „ERO“ (24.413.230 KM)	Federalni zavod MIO/PIO	Kontinuirano tokom godine
7.	Preporuka Vlade FBiH JP „BH Pošta“ d.o.o. Sarajevo i „Hrvatska pošta“ d.o.o. Mostar o odobravanju rabata 5% na mjesečne račune za isplatu penzija na osnovu važećih ugovora	Umanjenje nije prihvaćeno od strane navedenih preduzeća		JP „BH Pošta“ d.o.o. Sarajevo i „Hrvatska pošta“ d.o.o. Mostar	Nije definisan
8.	Izveštavanje Vlade FBiH o provedbi prethodnih mjera i njihovim finansijskim efektima	Redovno putem Federalnog ministarstva rada i socijalne politike		Federalni zavod MIO/PIO putem Federalnog ministarstva rada i socijalne politike	Redovno

Iako su programi realizacije Zaključka Vlade FBiH sa Prijedlogom zaključaka usvojeni od strane iste, ne može se potvrditi da su imali značajnog efekta prije svega što određene aktivnosti nisu realizovane, ili nisu u potpunosti realizovane kao što su: nisu poznati efekti zapošljavanja u realizaciji Federalnog zavoda za zapošljavanje, nije bilo posebno osmišljenih aktivnosti od strane Porezne uprave FBiH i Federalne uprave za inspekcijske poslove kako bi se osigurala veća finansijska disciplina u izmirenju doprinosa na plaće, niti je Federalni zavod realizirao aktivnosti prodaje neperspektivnih nekretnina, a prije svega hotela „ERO“ u Mostaru ili Doma penzionera „Nedžarići“ u Sarajevu.

U saradnji sa Vladom FBiH izvršiti analizu poduzetih aktivnosti na realizaciji Programa utvrđenog Zaključkom Vlade FBiH od 22.01.2014. godine, te ocijeniti realne mogućnosti izvršavanja istog, kao i raditi na iznalaženju novih aktivnosti u cilju prevazilaženja situacije u kojoj se nalazi Federalni zavod.

6.2.2.1 Tekući transferi – penzije po Zakonu o PIO

Rashodi penzija koji se finansiraju iz doprinosa po Zakonu o PIO iskazani su u iznosu od 1.568.919.077 KM (sa dijelom povoljnijih penzija koje se finansiraju na teret PIO-a). U odnosu na ostvarenje u prethodnoj godini od 1.475.201.392 KM, povećani su za 93.707.685 KM (ili za 6,35%). Istovremeno prihodi od doprinosa u 2014. godini iskazani su u iznosu od 1.547.886.165 KM, što u odnosu na ostvarenje u prethodnoj godini od 1.486.122.779 KM predstavlja povećanje za 61.763.386 KM (ili za 4,16%).

Godina	Broj obveznika uplate doprinosa	Broj osiguranika	Ostvareni prihodi od doprinosa	Broj korisnika penzija	Isplaćena sredstva za penzije
2013	60.487	464.668	1.486.122.779	388.676	1.475.201.392
2014	58.117	467.382	1.547.886.165	394.900	1.568.919.077
Index 2014/2013	96,08	100,58	104,16	101,60	106,35

Prema navedenom Pregledu u kojem su iskazani podaci iz Izvještaja o radu Federalnog zavoda za 2014. godinu, broj korisnika penzija u decembru 2014. godine je bio 394.900 dok je u istom mjesecu 2013. godine bio 388.676, što je za 6.224 ili 1,60% više korisnika penzija. Istovremeno je broj osiguranika, za decembar 2014. godine iznosio 467.382, a broj obveznika uplate doprinosa 58.117. U odnosu na prethodnu godinu došlo je do smanjenja broja obveznika uplate doprinosa za 2.370 ili 3,92%, a broj osiguranika je povećan za 2.714. Navedeno ukazuje da se povećava broj korisnika penzija uz istovremeni pad broja osiguranika. Kako

je na bazi decembra 2014. godine evidentirano ukupno 467.382 osiguranika i 394.900 korisnika penzija, to čini omjer osiguranika i korisnika penzija 1,18:1 u 2014. godini.

Obračun i isplata penzija tokom cijele 2014. godine, vršila se po isplatnom koeficijentu od 1,816 koji je utvrđen odlukama Upravnog odbora i Zaključkom Vlade FBiH br.63/2014 od 22.01.2014. godine. **Navedenim Zaključkom data je saglasnost Federalnom zavodu da utvrdi isplatne koeficijente u smislu člana 51. Zakona o PIO, za isplatu penzija počev od 01.01.2014. godine u visini 1,816, iako nije bilo realnog osnova za primjenu utvrđenog koeficijenta u skladu sa članom 51. Zakona o PIO.**

Napominjemo da je članom 51. Zakona o PIO regulisano da se usklađivanje penzija vrši mjesečno po potrebi na osnovu sredstava dodijeljenih za isplatu penzije. Prema Zakonu, utvrđivanje koeficijenta, vrši se u ovisnosti da li su raspoloživa sredstva za penzije manja ili veća od troškova koji obuhvataju administrativne troškove i troškove penzija. Ukoliko su raspoloživa sredstva manja od troškova, koeficijent se utvrđuje tako što se sredstva potrebna za administrativne troškove i troškove za isplatu svih penzija do minimalnog iznosa za taj mjesec oduzimaju od raspoloživih sredstava. Tako dobiven iznos se dijeli sa iznosom potrebnim da se izvrši isplata svim penzionerima u tom mjesecu. Kada su raspoloživa sredstva manja od troškova, sve penzije osim minimalne penzije množe se sa tako utvrđenim koeficijentom i isti se primjenjuje na razliku između svake pojedine penzije u iznosu utvrđenom u skladu sa ovim Zakonom za mjesec za koji se vrši isplata penzije i minimalnog iznosa penzije.

Utvrđeni koeficijent koji je u primjeni predstavlja povećanje isplatnog koeficijenta za 5% u odnosu na koeficijent koji je bio u primjeni do 31.12.2013. godine (1,73). Prijedlog koeficijenta za obračun penzija dostavlja Upravnom odboru Stručna služba i u istom su navedeni rashodi i procijenjeni prihodi Zavoda, **ali se navedeni Prijedlog ne ovjerava i ne potpisuje od strane predlagača, niti je isti sačinjen na bazi relevantne dokumentacije koja odražava stvarno stanje, a što smo konstatovali i u izvještajima za prethodne dvije godine.** Uvidom u dokumentaciju, vezano za utvrđivanje koeficijenta za isplatu penzija, konstatovano je da nisu propisane procedure za primjenu člana 51. navedenog Zakona, iako i za navedeno, već dvije godine ukazujemo da je potrebno iste propisati.

Već duži vremenski period je evidentno da za obračun i isplatu penzija, nisu dovoljna sredstva za isplatu penzija, zbog čega je Federalni zavod, nedostajući iznos sredstava obezbjeđivao iz uplaćenih sredstava za doprinose za penzijsko i invalidsko osiguranje narednog mjeseca. Ovaj problem je bio prisutan prethodnih godina, a prisutan je i u 2014. godini, što ukazuje da je unazad nekoliko godina održavanje isplatnog koeficijenta nerealno, što utiče na likvidnost Federalnog zavoda.

Obzirom na navedeno, ne može se potvrditi da se prilikom utvrđivanja mjesečnog koeficijenta za isplatu penzija u 2014. godini postupalo u skladu sa članom 51. Zakona o PIO, odnosno da su za isplatu penzija po utvrđenom koeficijentu bila osigurana sredstva kako na mjesečnom tako i na godišnjem nivou, a što smo konstatovali i u Izvještajima za 2012. i 2013. godinu.

Osigurati dosljednu primjenu člana 51. Zakona o PIO kod utvrđivanja isplatnog koeficijenta za obračun i isplatu penzija po Zakonu o PIO, a takođe propisati procedure za primjenu člana 51. Zakona o PIO.

6.2.2.2 Tekući transferi – penzije pod povoljnijim uslovima koje se finansiraju iz Budžeta FBiH

Tekući transferi koji se odnose na isplaćene penzije pod povoljnijim uslovima iskazane su u iznosu od 269.668.576 KM, od čega se 1.859.079 KM odnosi na pripadajuće doprinose za zdravstveno osiguranje. Od navedenog iznosa 210.666.823 KM se odnosi na penzije koje se finansiraju iz Budžeta FBiH, a Finansijskim planom za 2014. godinu planirani su prihodi iz Budžeta FBiH po ovom osnovu 197.019.536 KM, a Rebalansom plana (iako nije data saglasnost Federalnog ministarstva finansija, jer isti nije usaglašen sa Budžetom FBiH) povećani za 13.137.343 KM, odnosno na 210.228.879 KM. U odnosu na prethodnu godinu penzije koje će se finansirati iz Budžeta FBiH su više iskazane za 20.074.217 KM i iz godine u godinu imaju trend rasta. Povećanja u odnosu na prethodnu godinu se najvećim dijelom odnose na penzije isplaćene po Zakonu o prijevremenom penzionisanju, zbog značajnog porasta broja korisnika u odnosu na 2013. godinu (12.004 korisnika u decembru 2013. godine, a 17.611 korisnika u decembru 2014. godine), kao i na povećanje isplatnog

koeficijenta za isplate penzija, što je prouzrokovalo povećanje pokrivača dijela penzija po osnovu priznatog dijela staža iz člana 94. Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju (ratni staž 1991.-1995. godina).

Nakon izvršenog obračuna penzija mjesečno se vrši fakturisanje dijela penzija koje se finansiraju iz Budžeta FBiH, razvrstane po zakonskim propisima na koje se odnosi i kao takve se knjigovodstveno evidentiraju na pripadajućim kontima. Također, se vodi pomoćna evidencija po svim osnovama isplata penzija i potraživanja od Budžeta FBiH.

Finansiranje iz Budžeta FBiH najvećim dijelom se odnosi na pokriće dijela penzija po osnovu priznatog dijela staža iz člana 94. Zakona o PIO, koje sa ukalkuliranim doprinosima za zdravstveno osiguranje iznosi 105.907.193 KM, dok je u 2013. godini iznosilo 95.132.530 KM. Iskazano povećanje najvećim dijelom rezultat je povećanja isplatnog koeficijenta od januara 2014. godine i povećanja broja korisnika. Rebalansom finansijskog plana Federalnog zavoda planirano je 106.187.793 KM, dok je Rebalansom budžeta FBiH planiran iznos od 98.631.841 KM, iz kojeg razloga Federalno ministarstvo finansija nije dalo svoju saglasnost na Izmjene Finansijskog plana Federalnog zavoda i zadužilo Federalno ministarstvo rada i socijalne politike da u saradnji sa Federalnim zavodom još jednom razmotri Izmjene Finansijskog plana, kako bi se uskladile sa Izmjenama i dopunama budžeta FBiH za 2014. godinu.

Po Zakonu o prijevremenom povoljnijem penzionisanju branilaca odbrambeno-oslobodilačkog rata penzije su obračunate i iskazane u ukupnom iznosu od 96.125.254 KM, gdje broj korisnika u decembru 2014. godine iznosio 17.611 (po članu 3. Zakona 10.338, a po članu 4. Zakona 7.486 korisnika). Navedenim Zakonom je definisano finansiranje isplata penzija u omjeru 50% iz sredstava budžeta na osnovu člana 126. Zakona o PIO, a 50% iz budžeta Federacije BiH sve dok korisnik penzije ne ispuni uslove za starosnu penziju prema Zakonu o PIO, nakon čega će se refundirati iz Budžeta FBiH samo razlika između iznosa penzije koja se isplaćuje i obračunate po Zakonu o PIO. Od navedenog iznosa na finansiranje iz Budžeta FBiH se odnosi 52.367.488 KM (član 3. Zakona 36.180.419 KM i član 4. Zakona 16.187.069 KM), sa ukalkuliranim doprinosima za zdravstveno osiguranje, dok je Budžetom FBiH planirano 44.747.280 KM (11.552.137 + 33.195.143 KM). Članom 16. Zakona o prijevremenom povoljnijem penzionisanju je definisano da ukoliko iznos potreban za realizaciju ovog Zakona premaši sredstva predviđena budžetom Federacije BiH, Upravni odbor Federalnog zavoda će Federalnom ministarstvu rada i socijalne politike predložiti korekciju isplatnog koeficijenta o čemu će na prijedlog resornog ministarstva odluku donijeti Vlada FBiH, kako bi se osiguralo da iznos predviđen budžetom Federacije BiH ne bude premašen. Ukoliko odluka o usklađivanju koeficijenta ne bude usvojena u roku 30 dana od dana prijema prijedloga, Upravni odbor Federalnog zavoda će utvrditi isplatni koeficijent kako bi se uklopili u raspoloživa finansijska sredstva. Na osnovu navedenog Upravni odbor Federalnog zavoda; 30.10.2014. godine, donosi Odluku o dostavljanju prijedloga isplatnog koeficijenta za korisnike penzije po navedenom Zakonu u visini od 0,67 počev od 01.10. - 31.12.2014. godine. Osnov za donošenje su finansijski pokazatelji o raspoloživim sredstvima u Budžetu FBiH za isti period i broj korisnika povoljnijih penzija u septembru 2014. godine. Prijedlog je putem resornog Ministarstva dostavljen Vladi FBiH na usvajanje. **Međutim, Vlada FBiH, Zaključkom, V broj 2041/2014 od 13.11.2014. godine, nije prihvatila prijedlog Upravnog odbora Federalnog zavoda za korekciju isplatnog koeficijenta i obvezuje se da će po imenovanju novog Upravnog odbora navedenu problematiku razmatrati sa resornim Ministarstvom, upravom i Upravnim odborom. Nakon toga, Vlada FBiH je 20.11.2014. godine donijela Odluku o utvrđivanju isplatnog koeficijenta 1 (jedan) za penzije ostvarene po Zakonu o prijevremenom povoljnijem penzionisanju.**

Na osnovu navedenog možemo zaključiti da sredstva planirana u Budžetu FBiH nisu bila dostatna za finansiranje navedenog Zakona, a nije izvršena niti korekcija isplatnog koeficijenta kako je predviđeno Zakonom, što ukazuje na potrebu sveobuhvatne analize i uključenosti svih naprijed navedenih institucija, kako bi se iznašlo rješenje za navedenu situaciju.

Potrebno je da Federalni zavod u saradnji sa Vladom FBiH i resornim ministarstvom izvrše sveobuhvatnu analizu u cilju iznalaženja rješenja za navedenu situaciju.

Pored navedenog, ukazujemo na veliki broj izdatih privremenih rješenja po kojima se vrši obračun penzija po Zakonu o prijevremenom povoljnijem penzionisanju. Prema podacima Federalnog zavoda, a dobivene u toku obavljanja konačne revizije u maju 2015. godine, na dan 31.12.2014. godine, bilo je ukupno

11.708 privremenih rješenja nad kojim nije okončan postupak kontrole u skladu sa Zakonom o kontroli zakonitosti korištenja prava iz boračko-invalidske zaštite. Federalno ministarstvo za pitanja boraca i invalida odbrambeno-oslobodilačkog rata dužno je provesti kontrolu zakonitosti korisnika kojima su izdata privremena rješenja u roku 120 dana od dana stupanja na snagu Zakona o povoljnijem penzionisanju. **Iako je Zakonom utvrđen rok za kontrolu zakonitosti, ne možemo potvrditi da je isti ispoštovan od strane Federalnog ministarstva za pitanja boraca i invalida odbrambeno-oslobodilačkog rata.** Tek u maju 2015. godine od strane Federalnog ministarstva za pitanja boraca i invalida odbrambeno-oslobodilačkog rata zatražen je poimeničan pregled svih korisnika prijevremene povoljnije penzije, koji je od strane Federalnog zavoda dostavljen 19.05.2015.godine. Nisu intenzivirane aktivnosti na provedbi kontrole zakonitosti, kako bi se ostvarivanje prava na penziju pod povoljnijim uslovima vršilo na osnovu konačnih rješenja.

Potrebno je da Federalni zavod intenzivira aktivnosti prema Federalnom ministarstvu za pitanja boraca i invalida odbrambeno-oslobodilačkog rata i ukazuje na potrebu provođenja kontrole u skladu sa Zakonom o kontroli zakonitosti korištenja prava iz boračko-invalidske zaštite.

Napominjemo da smo u prethodnim revizijama ukazivali na značaj autentičnog tumačenja člana 126. Zakona o PIO, kojim je, između ostalog, regulisano da se sredstva za penzijsko invalidsko osiguranje vojnih osiguranika vode na podračunu nosioca osiguranja i penzije vojnih osiguranika isplaćuju sa tog računa. Po ovom osnovu vode se pomoćne evidencije uplate doprinosa za vojne osiguranike po Zakonu o službi u oružanim snagama BiH, a isplate penzija evidentiraju se po Zakonu o službi u oružanim snagama BiH, a dijelom po Zakonu o prijevremenom povoljnijem penzionisanju branilaca odbrambeno-oslobodilačkog rata i Zakonu o službi u vojsci FBiH, jer su sredstva vojnih osiguranika Vojske Federacije BiH potrošena do novembra 2011. godine. Navedeno dovedo do većih isplata u odnosu na prikupljena sredstva za posmatrani period. Prema internim evidencijama samo u 2014. godini prikupljeno je 30.553.457 KM, a isplaćeno penzija 59.911.538 KM. Zbog različitog tumačenja navedenog člana (finansiranje povoljnijih penzija po federalnim propisima iz sredstava prikupljenih od doprinosa vojnih osiguranika po Zakonu o službi u oružanim snagama BiH) Vlada FBiH je Zaključkom, br. 172/2012 od 15.02.2012. godine, zadužila resorno ministarstvo da utvrdi Prijedlog autentičnog tumačenja člana 126. Zakona o PIO. Federalni zavod se, također, obratio Parlamentu FBiH dana 04.05.2012. godine kojim je, prije donošenja autentičnog tumačenja člana 126. Zakona o PIO, dao pojašnjenja u vezi navedenog člana i zatražio raspravu i rješenje navedenog problema na odgovarajućim parlamentarnim odborima u oba doma Parlamenta FBiH, o čemu smo pisali i u prethodnom Izveštaju. U 2014. godini nije bilo novih aktivnosti na osiguranju autentičnog mišljenja člana 126. Zakona o PIO niti je razmatrano od strane Parlamenta FBiH.

U saradnji sa resornim ministarstvom, poduzeti aktivnosti da se od strane Parlamenta FBiH osigura autentično mišljenje člana 126. Zakona o PIO, a u cilju dosljedne primjene zakonskih i drugih propisa vezano za način finansiranja penzija ostvarenih pod povoljnijim uslovima.

Penzije po osnovu Zakona o pravima branilaca i članova njihovih porodica iskazani su u iznosu od 12.553.505 KM. Od stupanja na snagu navedenog Zakona, Federalni zavod donosi privremena rješenja pripadnicima Oružanih snaga koji su pod uvjetima i na način utvrđen federalnim propisima ostvarili status ratnih vojnih invalida, zbog nejasnoća i nedorečenosti odredaba člana 31a i 31b navedenog Zakona u određivanju visine penzije. Iako je u prethodnim izvještajima ukazivano na potrebu iznalaženja rješenja po ovom pitanju, do momenta obavljanja revizije nije prezentirana dokumentacija kojom se potvrđuje da su izvršene izmjene i dopune naprijed navedenog Zakona.

6.2.2.3 Tekući transferi – pomoći penzionerima pogođenim prirodnom nesrećom

Tekući transfer penzionerima stradalim u poplavama realizovan je u iznosu 200.000 KM. Upravni odbor Federalnog zavoda je, 29.09.2014. godine donio Odluku o utrošku dijela sredstava prikupljenih prodajom stanova u vlasništvu Federalnog zavoda u iznosu od 200.000 KM za sanaciju šteta na stambenim jedinicama penzionera na području FBiH. Odluka je donešena na osnovu Zahtjeva Saveza udruženja penzionera u FBiH za dodjelu sredstava za saniranje šteta na stambenim jedinicama penzionera pogođenim prirodnom

nesrećom (poplave i klizišta). Novčana sredstva su dodijeljena kao bespovratna, a realizacija istih je izvršena putem Fonda solidarnosti za pomoć penzionerima formiranog pri Savezu udruženja penzionera FBiH. Izvršni odbor Saveza udruženja penzionera FBiH je periodično donosio odluke o raspodjeli sredstava Fonda solidarnosti, a Komisija Fonda solidarnosti je za oktobar 2014. godine podnijela Finansijski izvještaj o realizaciji sredstava Fonda solidarnosti.

6.2.3 Izdaci za nabavku stalnih sredstava

Izdaci za nabavku stalnih sredstava realizovani su u iznosu 1.412.205 KM i u odnosu na planirane Rebalansom manji su za 1.099.335 KM ili 43,77%. Struktura nabavljenih stalnih sredstava je slijedeća: građevine 139.268 KM i oprema 1.272.937 KM. Nabavka opreme se najvećim dijelom odnosi na softvere i licence 724.707 KM, zatim kompjutersku opremu 384.847 KM i motorna vozila 71.600 KM.

Na izdacima za građevine iskazani su računi za **radove na adaptaciji poslovnih prostorija u Zenici** u ukupnom iznosu od 63.578 KM. Naime, Ugovor sa izvođačem radova je zaključen, 15.08.2014. godine, kao zajednička nabavka Federalnog zavoda i Zavoda zdravstvenog osiguranja Zeničko - dobojskog Kantona, gdje od ukupne vrijednosti nabavke od 1.106.679 KM pripadajući dio troškova Federalnog zavoda je 497.452 KM ili 44,95%. Rok za završetak radova je 119 dana od dana uvođenja Izvođača radova u posao. Izvršenim uvidom u dokumentaciju je utvrđeno da je izvođač radova uveden u posao 01.09.2014. godine, zatim da su se pojavili nepredviđeni radovi, koji su izvršeni u novembru u iznosu od 4.755 KM, a radovi po zaključenom ugovoru u 2014. godini evidentirani su u poslovnim knjigama samo manjim dijelom za ispostavljene dvije privremene situacije za novembar u ukupnoj vrijednosti od 58.823 KM. **Račun za decembar 2014. godine u iznosu od 94.662 KM, nije iskazan u poslovnim knjigama Federalnog zavoda za 2014. godinu, što je suprotno odredbama Zakonom o budžetima u FBiH (član 76.) kojim je propisano da se rashodi i izdaci priznaju na osnovu nastanka poslovnog događaja (obaveze) i u izvještajnom periodu na koji se odnose neovisno od plaćanja. Nije ispoštovano načelo modificiranog nastanka događaja, tako da su izdaci za građevine manje iskazani za 94.662 KM, odnosno nisu realno iskazani za navedeni iznos.**

Adaptacija poslovnog prostora nije završena niti do maja 2015. godine, jer je prezentovana privremena situacija od 31.03.2015. godine, prema kojoj pripadajući dio Federalnom zavodu ukupno izvršenih radova iznosi 415.865 KM, odnosno 83,60% od ukupno ugovorene vrijednosti. Nadzorni organ u svojim mjesečnim izvještajima je, također, ukazivao na kašnjenje u izvođenju radova, i kao najveći razlog navodi neusaglašenost projektne dokumentacije, uočene greške i nedostaci u projektnoj dokumentaciji i jako spora podrška projekatana u iznalaženju novih tehničkih rješenja za uočene greške i nedostatke i jako spor proces odobravanja novih predloženih rješenja. Uzimajući u obzir da se radi o značajnim ulaganjima u jednu zgradu i ukazivanju nadzornog organa u kašnjenju prema predviđenoj dinamici, posebno u dijelu spore podrške projekatana u iznalaženju novih tehničkih rješenja za uočene greške i nedostatke i sporog procesa odobravanja novih predloženih rješenja, ne možemo potvrditi da su od strane investitora na efikasan način poduzete aktivnosti, sa ciljem izvršenja ugovora prema dinamičkom plana. Praćenje izvršenja ugovora prema utvrđenoj dinamici je značajno, jer su Ugovorom definisani penali za svaki dan prekoračenja roka završetka radova od 1‰, a najviše do 5% od ugovorene cijene radova.

Rashode i izdatke priznavati u obračunskom periodu u kojem je obaveza za plaćanje nastala i u izvještajnom periodu na koje se odnose u skladu sa Zakonom o budžetima u FBiH, kako se ne bi narušavalo načelo modificiranog nastanka događaja.

Izvršenje ugovora za izvođenje građevinskih radova pratiti po svim elementima ugovora i osigurati da se radovi odvijaju prema predviđenoj dinamici, a u slučaju kašnjenja u izvođenju radova iz neopravdanih razloga obračunavati ugovorene penale.

6.3 Finansijski rezultat

U finansijskim izvještajima Federalnog zavoda za 2014. godinu iskazano je ostvarenje prihoda i primitaka u odnosu na rashode i izdatke kako slijedi:

Red. br.	Opis	Finansijski plan za 2014. god (GIB)	Ostvareno u 2013. godini	Ostvareno u 2014. godini	Index (5/3) x100	Index (5/4) x100
1	2	3	4	5	6	7
A	Prihodi i primici (I+II)	1.850.546.332	1.710.712.266	1.791.596.334	96,81	104,73
I	Prihodi (1+2)	1.829.961.083	1.710.699.240	1.791.205.914	97,88	104,71
1.	Prihodi	1.570.982.783	1.490.054.344	1.552.177.747	98,80	104,17
2.	Tekući transferi i donacije	259.278.300	220.644.896	239.028.167	92,19	108,33
II	Primici	20.285.249	12.860	390.420	1,92	—
B	Ukupni rashodi i izdaci (III+IV)	1.850.546.332	1.725.154.873	1.834.464.346	99,13	106,33
III	Tekući rashodi	1.848.034.792	1.724.570.112	1.833.052.140	99,19	106,29
IV	Izdaci	2.511.540	584.761	1.412.205	56,22	241,50
C	Višak rashoda i izdataka u odnosu na prihode i primitke (B-A)	-	14.442.608	42.868.012	-	-
D	Nepokriveni deficit iz prethodnih godina	-	48.651.750	63.094.355	-	-
E	Ukupan (akumulirani) deficit (C+D)	-	63.094.355	105.962.367	-	-

U 2014. godini ukupni prihodi i primici iskazani su u iznosu 1.791.596.334 KM, rashodi i izdaci 1.834.464.346 KM i višak rashodima nad prihoda u iznosu od 42.868.012 KM. **Akumulirani višak rashoda nad prihodima sa 31.12.2014. godine iznosio je 105.962.367 KM i isti je za 9.208.262 KM veći od iznosa izvora sredstava (96.744.105 KM).**

U nadležnosti Upravnog odbora je donošenje odluke o usvajanju Godišnjeg obračuna i Izvještaja o finansijskom poslovanju Federalnog zavoda, a obzirom da isti nije imenovan od strane Vlade FBiH, **nije donesena ni odluka o usvajanju Godišnjeg obračuna, niti Izvještaja o finansijskom poslovanju Federalnog zavoda za 2014. godinu.**

U obrazloženju uz Godišnji izvještaj se navodi da iz Budžeta FBiH za isplatu penzija koje su ostvarene pod povoljnijim uslovima za decembar 2014. godine nije izvršena uplata u iznosu od 13.465.024 KM, već je uplata izvršena u januaru 2015. godine, te se ista nije mogla evidentirati u 2014. godini, što je uticalo na iskazivanje deficita iznad izvora sredstava.

Prema Pregledu o efektima povećanja koeficijenta isplate penzija u 2014. godini vidljivo je da je za povećanje koeficijenta za obračun penzija sa 1,73 na 1,816 bilo nephodno dodatno osigurati 75.531.118 KM, što je direktno uticalo na povećanje rashoda za navedeni iznos, samim tim i osiguranje sredstava za isplatu penzija na način propisan članom 51. Zakona o PIO. Obzirom da su sredstva samo djelimično osigurana u mjesecu za koji se vrši isplata penzija u skladu sa naprijed navedenim članom Zakona, isplate penzija su vršene u dužem vremenskom periodu u toku mjeseca, a što je ovisilo o tekućem prilivu sredstava na račun Federalnog zavoda. Kako nije došlo do realizacije Programa predviđenog Zaključkom Vlade FBiH od 22.01.2014. godine, niti su izvršene planirane prodaje imovine, kako smo naprijed naveli, isto je rezultiralo značajnom visinom ostvarenog deficita.

7. Imovina, obaveze i izvori sredstava

Na dan 31.12.2014. godine Federalni zavod je u finansijskom izvještaju iskazao imovinu u iznosu od 301.061.929 KM, od čega se na novčana sredstva odnosi 37.245.412 KM, kratkoročna potraživanja 60.262.866 KM, kratkoročne plasmane 13.533.475 KM, stalna sredstva 96.754.105 KM i dugoročne plasmane 2.076.912 KM. Na poziciji kratkoročnih obaveza iskazan je iznos od 3.603.037 KM, obaveze prema penzijama 151.544.657 KM i zaposlenicima 2.166.498 KM, kratkoročna razgraničenja 61.766.839 KM, dugoročna razgraničenja 91.189.159 KM, a izvori stalnih sredstava -9.208.262 KM (radi neraspoređenog viška rashoda nad prihodima koji premašuje izvore sredstava).

7.1 Gotovina

Novčana sredstva, na kraju fiskalne godine, na transakcijskim računima i u blagajni Federalnog zavoda iznosila su 37.245.412 KM i u odnosu na prethodnu godinu, kada su iznosila 69.310.747 KM, manja su za

32.065.335 KM, što ukazuje na trend opadanja raspoloživih finansijskih sredstava. Iskazana novčana sredstva u 2014. godini odnose se na sredstva na žiro i tekućem računu 36.876.226 KM, izdvojena novčana sredstva 336.937 KM, blagajnu 10.532 KM, devizni račun 15.474 KM i deviznu blagajnu 6.243 KM.

Gotovina iskazana na datum bilansa po strukturi data je u tabelarnom pregledu:

Opis	31.12.2013. godine	31.12.2014. godine
Transakcijski računi u bankama	67.898.391	36.876.226
Izdvojena novčana sredstva	1.361.623	336.937
Blagajna	25.417	10.532
Devizni račun	23.075	15.474
Devizna blagajna	2.241	6.243
Ukupno gotovina	69.310.747	37.245.412

Depozitni računi Federalnog zavoda su otvoreni kod UNICREDIT banke, RAIFFEISEN BANKE I INTESA SAN PAOLO banke, dok su tekući računi otvoreni kod UNICREDIT banke, INTESA SAN PAOLO banke i BOR banke.

Izdvojena novčana sredstva od privatizacije na kraju 2014. godine iznosila su 894 KM, a na kraju 2013. godine 515.722 KM. Izvršenim uvidom u dokumentaciju utvrđeno je da je 15.05.2014. godine izvršen prenos 515.000 KM sa izdvojenog računa za sredstva od privatizacije na transakcijski račun Federalnog zavoda otvoren kod BOR banke za isplate penzija, bez prethodno donesene Odluke Upravnog odbora o namjeni korištenja sredstava u skladu sa Statutom. Prenos je izvršen samo na osnovu naloga za prenos sredstava, tako da ne možemo potvrditi da je isti izvršen u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji u FBiH, Uredbom o računovodstvu budžeta u FBiH i Pravilnikom o knjigovodstvu budžeta u FBiH. Isto nije u skladu sa Odlukom o načinu deponovanja i korištenja sredstava ostvarenih prodajom preduzeća i banaka na teritoriji FBiH („Sl.novine FBiH“ br. 74/04), kojom je definisano da Federalna i kantonalne vlade sa ESCROW računa uplaćuju 20% novčanih sredstava ostvarenih prodajom preduzeća Federalnom zavodu radi sanacije i osiguranja osnovnog kapitala. Reviziji nije prezentirano u koje svrhe su utrošena sredstva, niti je u nalogu navedena svrha prenosa sredstava, a obzirom da su ista prebačena na tekući račun Federalnog zavoda može se zaključiti da su utrošena za redovno poslovanje. Zbog navedenog ne možemo potvrditi da su sredstva utrošena za namjene propisane ovom Odlukom.

Na **namjenskom računu po osnovu prodaje stanova** Federalnog zavoda na kraju 2014. godine iskazano je stanje od 199.738 KM, što je u odnosu na početno stanje manje za 640.797 KM. Između ostalog, sa ovog računa isplaćena su sredstva po datim stambenim kreditima zaposlenicima u iznosu od 471.000 KM (šire opisano u 8.3.1. Izvještaja), kao i transfer za pomoć penzionerima na poplavljenih područja u iznosu od 200.000 KM (šire opisano u 6.2.2.3. Izvještaja).

7.2 Kratkoročna potraživanja i plasmani

Kratkoročna potraživanja iskazana su u iznosu 60.262.866 KM i u odnosu na prethodnu godinu manja su za 118.961.057 KM. Najznačajnije promjene su na poziciji sumnjivih i spornih potraživanja, gdje su iskazana potraživanja po osnovu Zakona o izmirenju obaveza Federacije BiH prema Federalnom zavodu iz 2013. godine (nastale po osnovu isplata penzija ostvarenih pod povoljnijim uslovima do 31.12.2009. godine). Zakonom je definisano da će se obaveze izmiriti u gotovinskim iznosima u narednih 10 godina u 120 mjesečnih rata, počev od 2013. godine. Na početku 2014. godine sumnjiva i sporna potraživanja iznosila su 150.889.294 KM, a uplate iz Budžeta FBiH u toku godine iznosile su 49.036.421 KM i izvršeno je preknjižavanje većeg dijela potraživanja od 83.754.886 KM na dugoročna razgraničenja, tako da iskazano stanje na ovoj poziciji po navedenom Zakonu je 18.097.987 KM (godišnje izmirenje duga). Pored toga, evidentirano sumnjivo i sporno potraživanje od ERC-ZIPO d.o.o. Sarajevo u iznosu od 155.450 KM, što ukupno iznosi 18.253.487 KM sumnjivih i spornih potraživanja. Također, je izvršeno preknjižavanje na dugoročna razgraničenja dijela potraživanja za isplatu penzija po članu 94. Zakona o PIO od Budžeta FBiH u iznosu od 7.434.273 KM. Međutim, ostala potraživanja, koja se najvećim dijelom odnose na tekuća

potraživanja iz Budžeta FBiH za povoljnije penzije vojnih osiguranika, su u odnosu na početno stanje, kada su iznosila 15.401.969 KM, povećane na 29.988.403 KM, zbog povećanja penzija (šire opisano u tački 6.2.2.2 Izvještaja).

Kratkoročni plasmani iskazani su u iznosu od 13.535.475 KM i odnose se na sumnjiva i sporna potraživanja po depozitima od Hercegovačke banke.

7.3 Stalna sredstva

U finansijskim izvještajima Federalnog zavoda na dan 31.12.2014. godine iskazana su stalna sredstva sadašnje vrijednosti 190.020.176 KM, od čega se na neotpisanu (sadašnju) vrijednost stalnih sredstava odnosi 96.754.105 KM, na dugoročne plasmane 2.076.912 KM i dugoročna razgraničenja 91.189.159 KM.

Na **dugoročnim plasmanima iskazani su stambeni krediti** dati uposlenicima Federalnog zavoda u 2014. godini u ukupnom iznosu od 471.000 KM, sa posebnog namjenskog računa od prodaje stanova Federalnog zavoda. Procedure za dodjelu kredita je provela Stambena komisija, po Pravilniku o stambenim odnosima, a Upravni odbor je još 31.01.2013. godine donio Odluku o utvrđivanju konačne Liste prvenstva za dodjelu stambenih kredita zaposlenicima (83 zaposlenika) Federalnog zavoda. Obzirom da nije bilo postupanja po Odluci do jula 2014. godine Upravni odbor je 30.07.2014. godine donio Odluku o izmjenama i dopunama Odluke o utvrđivanju konačne Liste prvenstva za dodjelu stambenih kredita zaposlenicima Federalnog zavoda, gdje se uposlenici koji su u međuvremenu ostvarili pravo na penziju skidaju sa Liste, a Konačna lista se dopunjava uposlenicima čija je imovina stradala u elementarnoj nepogodi. Nakon toga je utvrđena Jedinstvena lista za dodjelu stambenih kredita sa ukupno 76 zaposlenika, zajedno sa 9 (devet) zaposlenika čija je imovina stradala u elementarnoj nepogodi. Od strane Upravnog odbora donesena je Odluka, od 29.09.2014. godine, kojom se uposlenicima Federalnog zavoda, po konačno utvrđenoj listi, dodjeljuju krediti u visini od 10.000 KM, 7.000 KM i 5.000 KM, a uposlenicima čija je imovina stradala u elementarnim nepogodama dodjeljuju se krediti u iznosu od po 10.000 KM. Zaključeni su ugovori sa korisnicima kredita na period od 60 mjeseci uz kamatnu stopu od **2%** godišnje, kako je definisano Pravilnikom o stambenim odnosima, a dodjela kredita izvršena u novembru i decembru 2014. godine. Iako je Zakonom o prodaji stanova na kojima postoji stanarsko pravo regulisano da se iz sredstva ostvarenih prodajom stanova dijelom mogu koristiti (90%) za kreditiranje pod povoljnijim uslovima pribavljanja stanova za potrebe svojih uposlenika, Zakonom o bankama je definisano da niko ne može u svoje ime i za svoj račun davati kredite na području Federacije, ako nema dozvolu Agencije za bankarstvo. Naprijed navedeno ukazuje na zakonsku neusaglašenost u ovom segmentu. Pored toga, Stav Federalnog ministarstva finansija, broj: 05-15-125-3/09 od 23.02.2009. godine, koji se odnosi na oporezivanje kredita sa kamatom nižom od tržišne vrijednosti, je da se oporezivim prihodom smatraju i koristi koje zaposlenici ostvare od svojih poslodavaca u vidu korištenja povoljnijih kredita/kredita sa kamatnom stopom nižom od tržišne kamatne stope, odnosno nižom od 10,03%. Prema navedenom Stavu obaveza Federalnog zavoda je da utvrdi koristi koju ostvaruje zaposlenik kao oporezivi prihod i izvrši obračun poreza na dohodak u skladu sa Zakonom o porezu na dohodak.

7.4 Kratkoročne obaveze i razgraničenja

Kratkoročne obaveze i razgraničenja iskazani su u iznosu 219.081.032 KM od čega su kratkoročne obaveze 157.314.192 KM i razgraničenja 61.766.839 KM (razgraničeni prihodi 61.550.619 KM i razgraničeni rashodi 216.219 KM).

Kratkoročne obaveze u odnosu na prethodnu godinu manje su za 107.205.297 KM ili 32,85% i iskazano smanjenje najvećim dijelom se odnosi na knjigovodstveno preknjižavanje potraživanja po osnovu Zakona o izmirenju obaveza Federacije BiH prema Federalnom zavodu sa kratkoročnih razgraničenja na dugoročna razgraničenja u iznosu od 91.189.159 KM (veza tačka 8.2. Izvještaja).

Struktura iskazanih kratkoročnih obaveza je slijedeća: obaveze za penzije iznose 151.544.657 KM; zatim plaće i naknade zaposlenim 2.166.498 KM; sredstva od privatizacije 1.766.681 KM i kratkoročne obaveze prema pravnim i fizičkim licima 1.836.204 KM.

7.5 Popis imovine, potraživanja i obaveza

Upravni odbor je donio Odluku, broj: UOFZ-95/14 od 30.10.2014. godine, o popisu sredstava, obaveza i potraživanja, zaliha i sitnog inventara u Federalnom zavodu i istom imenovao Centralnu popisnu komisiju, a direktori administrativnih službi će utvrditi broj komisija i njihov sastav. Komisija ima predsjednika, zamjenika predsjednika i najmanje dva člana, a imenuje se rješenjem. Navedenom Odlukom su utvrđeni rokovi završetka popisa, usaglašavanja popisnog i knjigovodstvenog stanja i rok dostavljanja izvještaja Centralnoj popisnoj komisiji.

Nadzorni odbor Federalnog zavoda je Odlukom, broj: NOFZ-05-3-1-3/15 od 23.02.2015. godine, usvojio Elaborat o popisu sredstava, obaveza i potraživanja Federalnog zavoda za 2014. godinu sa obavezom dostavljanja istog Upravnom odboru na usvajanje odmah po imenovanju Upravnog odbora. Kao i ranijih godina Centralna popisna komisija je u Elaboratu o popisu navela problem u radnim jedinicama kod popisa zbog nepostojanja inventurnih brojeva na stalnim sredstvima, zbog čega je bilo teško identificirati stalna sredstva, a naročito računarsku opremu. Zbog navedenog je Centralna popisna komisija predložila imenovanje članova komisije koji bi mogli izvršiti popis računarske opreme. Također, je iskazan problem kod izuzimanja pojedinih stalnih sredstava iz jedne radne jedinice i premještanje iste u drugu radnu jedinicu, bez potrebne prateće dokumentacije i adekvatnog evidentiranja premještenih stalnih sredstava. Zbog navedenog je data sugestija da menadžment naloži organizacionim jedinicama da se prilikom premještanja vrši evidentiranje stalnih sredstava uz izdavanje reversa.

Uvidom u popisne liste stalnih sredstava Kantonalne administrativne službe Sarajevo (KAS Sarajevo), utvrđeno je da dio kompjuterske opreme ima smještaj u „ERC ZIPO“-u. **Nisu prezentirane popisne liste sačinjene od strane „ERC ZIP“-a, za opremu koja se nalazi kod njih, a koja je u vlasništvu Federalnog zavoda iako su dužni popisati tuđa sredstva i dostaviti primjerak popisnih lista Federalnom zavodu u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji u FBiH i Pravilnikom o knjigovodstvu budžeta u FBiH, na što je ukazivano i u prethodnim izvještajima revizije. Popisne liste ne sadrže međuzbirove po vrstama stalnih sredstava što ukazuje na činjenicu da nije izvršeno usklađivanje stanja sredstava utvrđenog popisom sa stanjem stalnih sredstava iskazanih u poslovnim knjigama Federalnog zavoda, zbog čega ne možemo potvrditi da je popis izvršen na propisani način.**

Pored navedenog, ukazujemo da popisne liste Središnjeg ureda u Sarajevu nisu sveobuhvatne, jer je na primjer različito iskazana nabavna vrijednost zgrade u poslovnim knjigama (9.689.902 KM) i u popisnoj listi (9.670.989 KM), a odnosi se na izvršenu adaptaciju u 2014. godini u iznosu od 18.913 KM, tako da ne možemo potvrditi da je izvršeno usaglašavanje stanja u poslovnim knjigama sa stanjem utvrđenim popisom.

Prema Izvještaju, od 22.01.2015. godine, o izvršenom popisu stalnih sredstava, sitnog inventara, novčanih sredstava Kantonalne administrativne službe u Zenici nisu utvrđeni manjkovi i viškovi stalnih sredstava, a izvršenim uvidom u popisne liste i registar imovine Kantonalne službe u Zenici utvrđena je neslaganje istih. U popisnim listama nabavna vrijednost stalnih sredstava iskazana je u iznosu od 23.708.195 KM, dok je u registru imovine iskazana od 23.562.052 KM, što predstavlja razliku od 146.143 KM. Obzirom da popis sredstava predloženih za otpis ne sadrži podatke o ukupnoj nabavnoj vrijednosti niti zbirove po vrsti sredstava predloženih za otpis ne možemo potvrditi da se navedena razlika odnosi na otpisana sredstva. Na osnovu naprijed navedenog ne možemo potvrditi da je izvršeno usklađivanje knjigovodstvenog sa stvarnim stanjem.

Kao i prethodne godine na osnovu sačinjenog Elaborata o popisu i predloženih sredstava za otpis izvršeno je isknjižavanje stalnih sredstava u nabavnoj vrijednosti od 411.306 KM, ispravke vrijednosti 378.384 KM i sadašnje vrijednosti od 32.922 KM na dan 31.12.2014. godine. **Obzirom da navedena sredstva nisu fizički uklonjena, kao i da nije donesena odluka o načinu likvidacije niti je zapisnički konstatovano uklanjanje imovine, što bi služilo kao dokument na osnovu kojeg se vrši isknjižavanje, ne možemo potvrditi da je postupljeno u skladu sa Računovodstvenim politikama za federalne budžetske korisnike i trezor.** Iako je u Elaboratu o popisu Komisija predložila da direktori KAS/ŽAS formiraju komisije za prodaju ili uništenje rashodovanih sredstava najkasnije do 31.03.2015. godine i o istom sačine izvještaj i dostave Središnjoj službi

u Mostaru najkasnije do 30.04.2015. godine, kao i da se rashodovana sredstva povuku iz upotrebe i ista deponuju do njihove prodaje ili uništenja, ne možemo potvrditi da je naprijed navedeno i učinjeno do maja 2015. godine, kada je vršena konačna revizija. **Na osnovu svega naprijed navedenog ne možemo potvrditi da je isknjižavanje stalnih sredstava izvršeno na osnovu vjerodostojne dokumentacije, odnosno zapisnika komisije za rashod o uništenju (prodaja, donacija i sl.).**

Pored redovnog godišnjeg popisa, Rješenjem direktora, od 15.10.2014. godine, formirana je Komisija za **vanredan popis** čiji je zadatak popis ispisne opreme (printeri, štampači i fotokopir aparati) na dan 15.10.2014. godine. Zadatak Komisije je da u skladu sa postojećim načinom rada i potrebama Federalnog zavoda, i uzimajući u obzir ekonomsku opravdanost, tehnološku zastarjelost i fizičku dotrajalost da se tačno specificira i predloži koji dio opreme će se zadržati, a koji dio se može prodati i koji djelovi idu na uništenje-reciklažu, sa rokom za izvršenje popisa od 20 dana od dana imenovanja. Izvještajem o vanrednom popisu ispisne opreme, od 24.11.2014. godine, je konstatovano opredjeljenje Federalnog zavoda za iznajmljivanje multifunkcionalne opreme prestaje postojati potreba za opremom koja je predmet popisa i prijedloga za rashod. Komisija predlaže rashod i uništenje 66 komada opreme koje nema u knjigovodstvenoj evidenciji i koja je vjerovatno bila predmet prethodnih otpisa ali fizički nije uklonjena s lokacije. Upravni odbor je, 02.12.2014. godine, na prijedlog Komisije, donio Odluku o otpisu ispisne opreme (printer, fotokopir aparati, telefax uređaji, skeneri) u vlasništvu Federalnog zavoda, za provođenje procedura za otpis 209 komada ispisne opreme (nabavne vrijednosti 442.172 KM i sadašnje vrijednosti 52.537 KM), a koja će biti predmet prodaje prema tržišnim vrijednostima metodom pogodbe. Isknjižavanje opreme knjigovodstveno je provedeno, 30.11.2014. godine, a da prethodno isto nije stavljeno na sredstva van upotrebe, kako je propisano Računovodstvenim politikama za federalne budžetske korisnike i trezor, jer je prodaja navedene opreme izvršena tek u martu 2015. godine za 4.095 KM. Takođe napominjemo da isknjižavanje nije izvršeno u iskazanim vrijednostima prema Odluci Upravnog odbora, nego nabavne vrijednosti 308.376 KM i sadašnje vrijednosti 18.450 KM, jer se prema izjavi odgovornih razlika odnosi na dio opreme koji je Federalni zavod zadržao za sebe.

Na osnovu svega naprijed navedenog možemo zaključiti da za provođenje popisa nisu osigurani svi preduslovi, jer prema Elaboratu o popisu evidentno je nepostojanje inventurnih brojeva na svim stalnim sredstvima, kao i nepostojanje adekvatne evidencije premještenih stalnih sredstava, evidentna je oprema koja nije fizički uklonjena a otpisana je u ranijem periodu, jer se nije postupalo u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji u FBiH, Uredbom o računovodstvu budžeta u FBiH, Pravilnikom o knjigovodstvu budžeta u FBiH i Računovodstvenim politikama za federalne budžetske korisnike i Trezor. Također, ne možemo potvrditi da je na adekvatan način izvršeno usaglašavanje knjigovodstvenog sa stvarnim stanjem od strane pojedinih popisnih komisija. Ukazujemo da se knjigovodstveno stalna sredstva odmah po nabavci stavljaju u upotrebu, što je bio slučaj i sa privremenim situacijama za adaptaciju poslovnog prostora u Zenici, iako adaptacija nije završena ni do maja 2015. godine, što nije u skladu sa Računovodstvenim politikama za federalne budžetske korisnike i trezor. Propisano je da se na kontima sredstava u pripremi vode troškovi i izdaci vezani za predmetnu nabavku do momenta završetka izgradnje i stavljaju u upotrebu.

Popis stalnih sredstava i sitnog inventara i usklađivanje knjigovodstvenog stanja sa stanjem utvrđenim popisom vršiti u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji, Uredbom o računovodstvu budžeta u FBiH, Pravilnikom o knjigovodstvu budžeta u FBiH i Računovodstvenim politikama za federalne budžetske korisnike i Trezor.

U skladu sa Računovodstvenim politikama za federalne budžetske korisnike i trezor prilikom rashodovanja stalnih sredstava vršiti preknjižavanje istih na odgovarajuća konta glavne grupe – sredstva van upotrebe, a nakon njihovog uništenja izvršiti isknjižavanje iz bilansnih evidencija.

8. Vanbilansna evidencija- sudski sporovi

Na dan 31.12.2014. godine u vanbilansnoj evidenciji iskazan je iznos imovine od 59.414.819 KM, zatim tužbe Federalnog zavoda u iznosu od 214.618.825 KM i tužbe protiv Federalnog zavoda od 562.004.625 KM, što daje stanje od 287.970.981 KM, koliko je i iskazano na vanbilansnoj evidenciji.

Iskazana imovina odnosi se na Domove penzionera koji nisu u funkciji u Sarajevu (20.179.195 KM), Bihaću (9.701.843 KM), Tuzli (20.332.332 KM), poslovni prostor - Đački dom „Enver Šiljak“ Tuzla za koji se vodi sudski spor oko vlasništva istog (1.083.548 KM), poslovni prostor „Ključ Šik“ Sarajevo (1.562.567 KM) i klubovi penzionera (6.555.335 KM).

Prema Izvještaju o radu Federalnog zavoda za 2014. godinu, po visini sporova se ističe spor Fonda za penzijsko i invalidsko osiguranje Republike Srpske protiv Federalnog zavoda u procjenjenoj vrijednosti od 545.000.000 KM radi naknade štete, što se prema Tužitelju ogleda u tome što isti isplaćuje penzije za 25.845 penzionera kojima je prema Sporazumu o međusobnim pravima i obavezama u provedbi penzijskog i invalidskog osiguranja isplaćivao penziju do stupanja na snagu Sporazuma, bez obzira na privremeno ili stalno mjesto boravka. Parnični postupak je prekinut do okončanja postupka ocjene ustavnosti Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju FBiH. Odluka Ustavnog suda je objavljena u „Službenom glasniku BiH“, broj:21/14 od 18.03.2014. godine kojom je utvrđeno da je Zakon u skladu sa Ustavom BiH. Federalni zavod je zatražio nastavak parničnog postupka, ali je tužiteljska strana zatražila produžetak roka za izjašnjenje povodom prijedloga za nastavak postupka do kraja 2014. godine. Postupak do kraja 2014. godine nije nastavljen.

U Izvještaju o radu se također obrazlaže tužba Federalnog zavoda protiv Vlade Federacije BiH, u iznosu od 180.979.871,11 KM, radi izmirenja obaveza na ime isplate mirovina ostvarenih pod povoljnijim uslovima, za razdoblje od 01.01.2008. – 30.06.2009. godine, gdje Vlada FBiH je podnijela žalbu i po kojoj još nije presuđeno, a radi se o postupanju po tužbi Federalnog zavoda. Izvršenim uvidom u dokumentaciju utvrđeno je da je još u 2013. godini donesen Zakon o izmirenju obaveza Federacije FBiH prema Federalnom zavodu, za iznos neizmirenih obaveza od 180.979.871,11 KM i potraživanja po ovom osnovu su dijelom naplaćena, a preostali dio je iskazan u poslovnim knjigama Federalnog zavoda, zbog čega ne možemo potvrditi opravdanost iskazivanje istih kao potencijalnih potraživanja.

Pored navedenog ukazujemo također, na tužbu JU Dom penzionera Tuzla, koja prema dostavljenom pregledu tužbi je iskazana u procjenjenoj vrijednosti od 1.694.733 KM, a po kojoj je Sud donio Rješenje i od strane Federalnog zavoda je, 15.05.2014. godine, izvršeno plaćanje u iznosu od 313.141 KM i pripadajuće zatezne kamate u iznosu od 538.611 KM i donesen je Zaključak Suda, od 17.06.2014. godine, kojim se postupak izvršenja smatra završenim, je ranijim presudama tužitelj odbijen za iznos potraživanja od 1.381.592 KM. Imajući u vidu da je dio već isplaćen tužitelju, ne možemo potvrditi opravdanost iskazivanje istih kao potencijalne obaveze na vanbilansnoj evidenciji.

Potrebno je prilikom iskazivanje potencijalnih obaveza i potraživanja na vanbilansnoj evidenciji uzeti u obzir da iste nisu više potencijalna potraživanja i obaveze, ukoliko su izkazana u poslovnim knjigama Federalnog zavoda, sve u cilju realnog iskazivanja na vanbilansnoj evidenciji.

9. Javne nabavke

Upravni odbor Federalnog zavoda je, Odlukom od 30.09.2013. godinu, usvojio Plan javnih nabavki potrošnih roba i usluga i kapitalnih dobara za 2014. godinu. Navedenom Odlukom definiše odgovornost direktora Federalnog zavoda za odabrani način nabavke, za pripremu i provođenje postupaka nabavke u skladu sa Zakonom. Prema prezentiranim podacima, u 2014. godini provedena su 26 konkurencijska zahtjeva, zatim 12 otvorenih postupaka i 2 pregovaračka postupka.

Izvršen je uvid u procedure nabavki za šest otvorenih postupaka, jedan pregovarački i tri konkurentna zahtjeva. Revidiranjem postupaka nabavki, kod nabavki putničkih automobila utvrdili smo nedosljednosti, propuste i nepravilnosti, gdje je planom predviđena nabavka u vrijednosti od 100.000 KM i nakon provedena

tri konkurencijska zahtjeva zaključeni su ugovori za nabavku četiri službena automobila u ukupnoj vrijednosti od 71.600 KM sa PDV-om. U maju 2014. godine, nakon provedenog konkurencijskog postupka zaključen je Ugovor o nabavci dva automobila ukupne vrijednosti od 37.000 KM, zatim u augustu nabavka jednog automobila u vrijednosti od 16.600 KM i u decembru nabavka jednog automobila u vrijednosti od 18.000 KM. **Ne možemo potvrditi da su nabavke automobila izvršene u skladu sa članom 6. tačka 8. Zakona o javnim nabavkama BiH, kojim nije dozvoljeno dijeljenja predmeta ugovora sa namjerom izbjegavanja primjene nabavnih postupaka.** Navedeno posebno ističemo jer je planom predviđena nabavka automobila u vrijednosti od 100.000 KM, što se također trebalo uzeti u obzir prilikom odabira postupka za predmetnu nabavku.

Kod provođenja nabavki postupati sukladno odredbama člana 16. tačke 6. Zakona o javnim nabavkama, kojim nije dozvoljeno dijeljenje predmeta ugovora s namjerom izbjegavanja primjene nabavnih postupaka utvrđenih ovim Zakonom.

10. Komentar

Federalni zavod za mirovinsko/penzijsko i invalidsko osiguranje je, u ostavljenom roku, dostavio očitovanje na Nacrt izvještaja o reviziji finansijskih izvještaja za 2014. godinu, broj FZI-05-7-937-2/15 od 14.07.2015. godine. U očitovanju je navedeno da Federalni zavod nema primjedbi na kvalifikacije i nalaze navedene u Nacrtu izvještaja, osim na datu kvalifikaciju 3. Osnove za izražavanje mišljenja i nalaz koji se odnose na prenos sredstava od privatizacije na transakcijski račun za redovno poslovanje Federalnog zavoda. Na osnovu dostavljene dokumentacije potvrđeno je da je izvršen prenos sredstava sa računa privatizacije na transakcijski račun otvoren kod „BOR“ banke, sa kojeg se vrši isplata penzija, a što smo inkorporirali u konačan Izvještaj. Istovremeno, uvažavajući situaciju u kojoj posluje Federalni zavod, ne možemo prihvatiti da se trošenje sredstava sa računa privatizacije vrši za tekuće poslovanje (isplatu penzija), obzirom da je Odlukom o načinu deponovanja i korištenja sredstava ostvarenih prodajom preduzeća i banaka na teritoriji Federacije BiH regulisano da Vlada FBiH sa „ESKROW“ računa uplaćuje 20% novčanih sredstava od prodaje preduzeća i banaka Federalnom zavodu radi sanacije i osiguranja osnovnog kapitala, kako je i navedeno u Izvještaju.

Rukovodilac Sektora za finansijsku reviziju:

Dunja Logo, dipl. oec.

Vođa tima:

Katica Galić, dipl. oec.

Član tima:

Dunja Logo, dipl. oec.

III. REZIME DATIH PREPORUKA

Izvršenom revizijom poslovanja Federalnog zavoda za 2014. godinu konstatirali smo određen broj propusta i nepravilnosti, a u cilju otklanjanja istih dali smo sljedeće preporuke:

- *Pravilnikom o internim kontrolama definisati stepen rizika za proces planiranja kao i mjere koje bi trebalo poduzeti u cilju otklanjanja utvrđenog rizika i sprečavanja neželjenih dešavanja u procesu planiranja, radi osiguranja uvjerenja da je interna kontrola uspostavljena u cilju zaštite sredstava od gubitaka i dosljedne primjene zakonskih i drugih propisa.*
- *Pravilnikom interne revizije regulisati obavezu izrade i donošenja Strateškog plana interne revizije za period od tri godine, te sačiniti isti za naredne tri godine kako je to propisano Zakonom o internoj reviziji u javnom sektoru u FBiH.*
- *Osigurati dosljednu primjenu člana 27. i 37. Zakona o budžeta u FBiH u dijelu donošenja Finansijskog plana Federalnog zavoda.*
- *Potrebno je da se poduzmu aktivnosti da se kontinuirano tokom fiskalne godine prati realizacija Finansijskog plana i vrši usklađivanje Finansijskog plana posebno u dijelu da povećanje ili smanjenje prihoda istovremeno prati povećanje ili smanjenje rashoda koji se finansiraju iz tih prihoda.*
- *U saradnji sa Poreznom upravom nastaviti i dalje sa aktivnostima na naplati potraživanja od doprinosa za penzijsko i invalidsko osiguranje po osnovu zaključenih sporazuma, u skladu sa Zakonom o naplati i djelimičnom otpisu dospjelih a nenaplaćenih doprinosa za socijalno osiguranje.*
- *Preispitati opravdanost ugovaranja i plaćanja fiksnog mjesečnog iznosa za pružanje kompjuterske usluge od strane „ERC ZIP“-a, obzirom da su Ugovorom utvrđene i pojedinačne cijene usluga, a ukoliko pojedinačne cijeni nisu realno utvrđene izvršiti analizu istih prije zaključenja ugovora.*
- *Preispitati zaključeni Ugovor o pružanju kompjuterskih usluga sa „MEDIUM INFORMATIKA“ d.o.o. Velika Gorica u dijelu utvrđivanja pojedinačnih cijena usluga, te poduzeti aktivnosti po istom u cilju izmjene ugovora i fakturisanje vršiti na osnovu predhodno ovjerenih specifikacija o izvršenim uslugama.*
- *Za unajmljivanje kompjuterske opreme - multifunkcijskih uređaja provesti sveobuhvatnu analizu ekonomičnosti, odnosno isplativosti ovakvih projekata, te kontinuirano pratiti realizaciju u okvirima zaključenog Okvirnog sporazuma.*
- *U saradnji sa Vladom FBiH izvršiti analizu poduzetih aktivnosti na realizaciji Programa utvrđenog Zaključkom Vlade FBiH od 22.01.2014. godine, te ocjeniti realne mogućnosti izvršavanja istog, kao i raditi na iznalaženju novih aktivnosti u cilju prevazilaženja situacije u kojoj se nalazi Federalni zavod.*
- *Osigurati dosljednu primjenu člana 51. Zakona o PIO kod utvrđivanja isplatnog koeficijenta za obračun i isplatu penzija po Zakonu o PIO, a takođe propisati procedure za primjenu člana 51. Zakona o PIO.*
- *Potrebno je da Federalni zavod u saradnji sa Vladom FBiH i resornim ministarstvom izvrše sveobuhvatnu analizu u cilju iznalaženja rješenja za navedenu situaciju.*
- *Potrebno je da Federalni zavod intenzivira aktivnosti prema Federalnom ministarstva za pitanja boraca i invalida odbrambeno-oslobodilačkog rata i ukazuje na potrebu provođenja kontrole u skladu sa Zakonom o kontroli zakonitosti korištenja prava iz boračko-invalidske zaštite.*
- *U saradnji sa resornim ministarstvom, poduzeti aktivnosti da se od strane Parlamenta FBiH osigura autentično mišljenje člana 126. Zakona o PIO, a u cilju dosljedne primjene zakonskih i drugih propisa vezano za način finansiranja penzija ostvarenih pod povoljnijim uslovima.*

- *Rashode i izdatke priznavati u obračunskom periodu u kojem je obaveza za plaćanje nastala i u izvještajnom periodu na koje se odnose u skladu sa Zakonom o budžetima u FBiH, kako se ne bi narušavalo načelo modificiranog nastanka događaja.*
- *Izvršenje ugovora za izvođenje građevinskih radova pratiti po svim elementima ugovora i osigurati da se radovi odvijaju prema predviđenoj dinamici, a u slučaju kašnjenja u izvođenju radova iz neopravdanih razloga obračunavati ugovorene penale.*
- *Popis stalnih sredstava i sitnog inventara i usklađivanje knjigovodstvenog stanja sa stanjem utvrđenim popisom vršiti u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji, Uredbom o računovodstvu budžeta u FBiH, Pravilnikom o knjigovodstvu budžeta u FBiH i Računovodstvenim politikama za federalne budžetske korisnike i Trezor.*
- *U skladu sa Računovodstvenim politikama za federalne budžetske korisnike i trezor prilikom rashodovanja stalnih sredstava vršiti preknjižavanje istih na odgovarajuća konta glavne grupe – sredstva van upotrebe, a nakon njihovog uništenja izvršiti isknjižavanje iz bilansnih evidencija.*
- *Potrebno je prilikom iskazivanje potencijalnih obaveza i potraživanja na vanbilansnoj evidenciji uzeti u obzir da iste nisu više potencijalna potraživanja i obaveze, ukoliko su izkazana u poslovnim knjigama Federalnog zavoda, sve u cilju realnog iskazivanja na vanbilansnoj evidenciji.*
- *Kod provođenja nabavki postupati sukladno odredbama člana 16. tačke 6. Zakona o javnim nabavkama, kojim nije dozvoljeno dijeljenje predmeta ugovora s namjerom izbjegavanja primjene nabavnih postupaka utvrđenih ovim Zakonom.*

IV. PRILOG FINANSIJSKI IZVJEŠTAJI

1. BILANS STANJA NA DAN 31.12.2014. GODINE

Bilans stanja na dan 31.12.2014. godine			
Naziv institucije: Federalni zavod za PIO/MIO			
Opis	31.12.2013	31.12.2014	Procenat (3/2)x100
1	2	3	4
I AKTIVA			
A) Gotovina, kratkoročna potraživanja, razgraničenja i zalihe (1+...+8)	262.068.145	111.041.753	42
1.Gotovina i plemeniti metali	69.310.747	37.245.412	53
2.Vrijednosni papiri			
3.Kratkoročna potraživanja	179.223.923	60.262.866	33
4.Kratkoročni plasmani	13.533.475	13.533.475	100
5.Financijski i obračunski odnosi s drugim povezanim jedinicama			
6.Zalihe materijala i robe			
7.Zalihe sitnog inventara			
8.Kratkoročna razgraničenja			
B) Stalna sredstva (11+14+17+18)	99.766.560	190.020.176	190
9. Stalna sredstva	115.973.278	115.168.505	99
10.Ispravka vrijednosti	17.330.547	18.414.400	106
11.Neotpisana vrijednost stalnih sredstava (9-10)	98.642.731	96.754.105	98
12.Dugoročni plasmani	1.123.829	2.076.912	184
13.Ispravka vrijednosti dugoročnih plasmana			
14.Neotpisana vrijednost dugoročnih plasmana (12-13)	1.123.829	2.076.912	184
15.Vrijednosni papiri			
16.Ispravka vrijednosti vrijednosnih papira			
17.Neotpisana vrijednost vrijednosnih papira (15-16)			
18.Dugoročna razgraničenja		91.189.159	
UKUPNO AKTIVA (A+B):	361.834.705	301.061.929	83

II PASIVA			
C) Kratkoročne obaveze i razgraničenja (19+...+24)	326.286.329	219.081.032	67
19.Kratkoročne tekuće obaveze	3.371.767	3.603.037	106
20.Obaveze po osnovu vrijednosnih papira			
21.Kratkoročni krediti i zajmovi	7.003		
22.Obaveze prema zaposlenicima	142.479.998	153.711.156	107
23.Financijski i obračunski odnosi s drugim povezanim jedinicama			
24.Kratkoročna razgraničenja	180.427.561	61.766.839	34
D) Dugoročne obaveze i razgraničenja (25+26+27)		91.189.159	
25.Dugoročni krediti i zajmovi			
26.Ostale dugoročne obaveze			
27.Dugoročna razgraničenja		91.189.159	
E) Izvori stalnih sredstava (28+29+30+31-32)	35.548.376	-9.208.262	25
28.Izvori stalnih sredstava	82.611.793	81.518.905	98
29.Ostali izvori sredstava	16.030.938	15.235.200	95
30.Izvori sredstava rezervi			
31.Neraspoređeni višak prihoda nad rashodima			
32.Neraspoređeni višak rashoda nad prihodima	63.094.355	105.962.367	167
UKUPNO PASIVA:	361.834.705	301.061.929	83

Rukovodstvo je Bilans stanja na dan 31.12.2014. godine odobrilo dana 26.02.2015. godine.

Direktor
Zijad Krnjić

2. GODIŠNJI IZVJEŠTAJ O IZVRŠENJU BUDŽETA ZA 2014. GODINU

Godišnji izvještaj o izvršenju Budžeta za 2014. godinu					
Naziv institucije: Federalni zavod za PIO/MIO					
Opis	Planirano	Ostvareno		Odst. (4-2)	Proc.4/2 x100
		u prethodnoj godini	u tekućoj godini		
1	2	3	4	5	6
I. PRIHODI I PRIMICI	1.850.546.332	1.486.122.779	1.791.596.334	58.949.999	97
A. PRIHODI OD POREZA (1+2+3+4+5+6+7+8)	1.565.295.346	1.486.122.779	1.547.886.165	17.409.182	99
1. Porez na dobit pojedinca i preduzeća					
Porezi na dobit pojedinaca (zaostale uplate)					
Porezi na dobit preduzeća					
Porez na dobit banaka i drugih finansijskih org. I druš.za osiguranje i reosiguranje imovine i lica, pravnih lica iz oblasti elektroprivrede pošte i telekomunikacija i pravnih lica iz oblasti igara na sreću i ostalih preduzeća					
2. Doprinosi za socijalnu zaštitu	1.565.295.346	1.486.122.779	1.547.886.165	17.409.182	99
3. Porezi na plaću i radnu snagu					
4. Porez na imovinu					
5. Domaći porezi na dobra i usluge (zaostale obaveze na osnovu poreza na promet dobara i usluga					
Porezi na prodaju dobara i usluga, ukupni promet ili dodanu vrijednost					
Porezi na promet posebnih usluga					
Porezi na upotrebu dobara ili na dozvole za korištenje dobara ili za izvođenje aktivnosti					
Ostali porezi na promet proizvoda i usluga (zaostale obaveze)					
6. Porez na dohodak					
7. Prihodi od indirektnih poreza					
8. Ostali porezi					
B. NEPOREZNI PRIHODI (9+10+11)	5.687.437	3.931.910	4.291.582	1.395.855	75
9. Prihodi od poduzetničkih aktivnosti i imovine i prihodi od pozitivnih kursnih razlika	5.272.437	3.537.811	3.917.381	1.355.055	74
Prihodi od nefinansijskih javnih preduzeća i finansijskih javnih institucija	420.000	403.528	378.457	41.543	90
Ostali prihodi od imovine	5.267.437	3.134.274	3.537.482	1.729.955	67
Kamate i dividende primljene od pozajmica i učešća u kapitalu					
Naknade primljene od pozajmica i učešća u kapitalu					
Prihodi od pozitivnih kursnih razlika			10	1.442	
Prihodi od privatizacije					
Prihodi po osnovu premije i provizije za izdatu garanciju					
10. Naknade, takse i prihodi od pružanja javnih usluga	415.000	394.099	374.200	40.800	90
Administrativne takse					
Sudske takse					
Komunalne naknade i takse					
Ostale budžetske naknade i takse					
Naknade i takse po federalnim zakonima i drugim propisima					

	Prihodi od pružanja javnih usluga (prihodi od vlastitih djelatnosti korisnika proračuna i vlastiti prihodi)	415.000	394.099	374.200	40.800	90
	Neplanirane uplate -prihodi					
11.	Novčane kazne (neporeske prirode)					
	C. KAPITALNI PRIMICI (12)	20.285.249	12.680	390.420	19.894.829	2
12.	Kapitalni primici od prodaje stalnih sredstava	20.285.249	12.680	390.420	19.894.829	2
	Primici od prodaje stalnih sredstava	20.285.249	12.680	390.420	19.894.829	2
	Primici od prodaje federalnih robnih rezervi					
	Ostali kapitalni primici					
	D.TRANSFERI I DONACIJE (13+14+15+16+17)	259.278.300	220.644.896	239.028.167	20.250.133	92
13.	Primljeni tekući transferi od inostranih vlada i međunarodnih organizacija					
	Primljeni tekući transferi od inostranih vlada i međunarodnih organizacija					
14.	Primljeni tekući transferi od ostalih nivoa vlasti	259.278.300	220.644.896	239.028.167	20.250.133	92
	Primljeni tekući transferi od ostalih nivoa vlasti	259.278.300	220.644.896	239.028.167	20.250.133	92
15.	Donacije					
	Donacije					
16.	Prihodi po osnovu zaostalih obaveza					
17.	Primljeni kapitalni transferi od inostranih vlada i međunarodnih organizacija					
	Primljeni kapitalni transferi od inostranih vlada i međunarodnih organizacija					
	Primljeni kapitalni od ostalih nivoa vlasti					
	Primljeni kapitalni transferi od nevladinih izvora					
	E. PRIMLJENE OTPLATE DANIH ZAJMOVA I POVRATA UČEŠĆA U KAPITALU (18)					
18.	Primici od finansijske imovine					
	Primljene otplate od pozajmljivanja drugim nivoima vlade					
	Primljene otplate od pozajmljivanja pojedincima i neprofitnim organizacijama					
	Primljene otplate od pozajmljivanja javnim preduzećima					
	Povrat od učešća u dionicama javnih preduzeća					
	Povrat od učešća u dionicama privatnih preduzeća i u zajedničkim ulaganjima					
	Primljene otplate od ostalih vidova domaćeg pozajmljivanja					
	Primljene otplate od pozajmljivanja u inostranstvo					
	PRIHODI I PRIMICI (A+B+C+D+E)	1.850.546.332	1.486.122.779	1.791.596.334	58.949.999	97
	II. RASHODI PO EKONOMSKIM KATEGORIJAMA					
	F. TEKUĆI RASHODI (1+2+3+4+5)	1.848.034.792	1.724.570.112	1.833.052.140	14.982.652	99
1.	Plaće i naknade troškova zaposlenih	23.410.000	23.115.727	23.193.262	216.738	99
	Bruto plaće i naknade	19.925.000	19.908.886	19.908.201	16.799	100
	Naknade troškova zaposlenih i skupštinskih zastupnika	3.485.000	3.206.841	3.285.061	199.939	94
2.	Doprinosi poslodavca i ostali doprinosi	2.100.000	2.098.759	2.099.422	578	10
3.	Izdaci za materijal, sitan inventar i usluge	15.784.498	13.580.632	14.385.879	1.398.620	91

	Putni troškovi	174.000	133.815	123.339	50.661	71
	Izdaci za energiju	687.000	656.048	565.022	121.978	82
	Izdaci za komunikaciju i komunalne usluge	8.388.500	8.282.276	7.997.233	391.267	95
	Nabavka materijala i sitnog inventara	568.000	438.724	327.852	240.148	58
	Izdaci za usluge prevoza i goriva	138.000	94.123	97.792	40.208	71
	Unajmljivanje imovine, opreme i nematerijalne imovine	219.000	86.597	215.517	3.483	98
	Izdaci za tekuće održavanje	547.000	466.482	509.426	37.574	93
	Izdaci osiguranja, bankarskih usluga i usluga platnog prometa	378.500	311.757	315.984	62.516	83
	Ugovorene i druge posebne usluge	4.684.498	3.110.810	4.233.713	450.785	90
4.	Tekući transferi i drugi tekući rashodi	1.806.740.294	1.685.774.994	1.793.373.578	13.366.716	99
	Tekući transferi drugim nivoima vlasti					
	Tekući transferi pojedincima	1.806.305.294	1.685.324.338	1.792.744.471	13.560.823	99
	Tekući transferi neprofitnim organizacijama	435.000	450.656	629.107	194.107	145
	Subvencije javnim preduzećima					
	Subvencije privatnim preduzećima i poduzetnicima					
	Subvencije finansijskim institucijama					
	Tekući transferi u inostranstvo					
	Drugi tekući rashodi					
5.	Izdaci za kamate					
	Kamate na pozajmice primljene kroz Državu					
	Izdaci za inostrane kamate					
	Kamate na domaće pozajmljivanje					
	Izdaci za kamate vezane za dug po izdanim garancijama					
	G. KAPITALNI IZDACI (6+7)	2.511.540	584.761	1.412.205	1.099.335	56
6.	Izdaci za nabavku stalnih sredstava	2.511.540	584.761	1.412.205	1.099.335	56
	Nabavka šuma, zemljišta i višegodišnjih zasada					
	Nabavka građevina		135.142	139.268		
	Nabavka opreme		449.619	1.272.937		
	Nabavka ostalih stalnih sredstava					
	Nabavka stalnih sredstava u obliku prava					
	Rekonstrukcija i investiciono održavanje					
7.	Kapitalni transferi					
	Kapitalni transferi drugim nivoima vlasti					
	Kapitalni transferi pojedincima					
	Kapitalni transferi neprofitnim organizacijama					
	Kapitalni transferi javnim preduzećima					
	Kapitalni transferi privatnim pred. i poduzetnicima					
	Kapitalni transferi finansijskim institucijama					
	Kapitalni transferi u inostranstvo					
	H. OSTALE ISPLATE (8)					
8.	Izdaci za finansijsku imovinu					
	Pozajmljivanje drugim nivoima vlasti					
	Pozajmljivanja pojedincima i neprofitnim organizacijama i privatnim preduzećima					
	Pozajmljivanje javnim preduzećima					
	Izdaci za kupovinu dionica javnih preduzeća					
	Izdaci za kupovinu dionica privatnih preduzeća i učešće u zajedničkim ulaganjima					
	Ostala domaća pozajmljivanja					
	Pozajmljivanja u inostranstvo					
9.	Tekuća rezerva					

RASHODI PO EKONOMSKIM KATEGORIJAMA (F+G+H)					
	VIŠAK PRIHODA NAD RASHODIMA (SUFICIT) (I-II)				
	VIŠAK RASHODA NAD PRIHODIMA (DEFICIT) (II-I)		14.442.608	42.868.012	
	Višak rashoda pokriva se:				
	a) iz kredita				
	b) iz viška prihoda prošlih godina				
	c) ostalo				
	I. PRIMLJENI KREDITI I ZAJMOVI (10+11)				
10.	Primici od dugoročnog zaduživanja				
	Zajmovi primljeni kroz Državu				
	Primici od inostranog zaduživanja				
	Primici od domaćeg zaduživanja				
11.	Primici od kratkoročnog zaduživanja				
	Zajmovi primljeni kroz Državu				
	Primici od inostranog zaduživanja				
	Primici od domaćeg zaduživanja				
	J. OTPLATE PRIMLJENIH ZAJMOVA I KREDITA				
12.	Izdaci za otplate dugova				
	Otplate dugova primljenih kroz Državu				
	Spoljne otplate				
	Otplate domaćeg pozajmljivanja				
	Otplate unutarnjeg duga				
	Otplate duga po izdatim garancijama				
	III.FINANSIRANJE (I - J)				

Rukovodstvo je Godišnji izvještaj o izvršenju budžeta za 2014. godinu odobrilo dana 26.02.2015. godine

**Direktor
Zijad Krnjić**

3. IZVJEŠTAJ O NOVČANIM TOKOVIMA

IZVJEŠTAJ O NOVČANIM TOKOVIMA Period izvještavanja od 01.01 do 31.12.2014. godine		
Naziv institucije: Federalni zavod za PIO/MIO		u
KM		
Redni broj	Pozicija	Iznos
1	2	3
I NOVČANI PRIMICI		
1	Prihodi (od 2 do 5)	1.818.024.728
2	Prihodi od poreza	1.589.287.663
3	Neporezni prihodi	-10.291.102
4	Tekući transferi (transferi i donacije)	239.028.167
5	Prihodi po osnovu zaostalih obaveza	
6	Kapitalni primici i transferi (7 + 8)	390.420
7	Kapitalni primici od prodaje stalnih sredstava	390.420
8	Primljeni kapitalni transferi od inostranih vlada i međunarodnih organizacija	
9	Finansiranje (od 10 do 12)	
10	Primici od finansijske imovine	
11	Primici od dugoročnog zaduživanja	
12	Primici od kratkoročnog zaduživanja	
13	UKUPNI NOVČANI PRIMICI (1 + 6 + 9)	1.818.415.149
II NOVČANE ISPLATE		
14	Rashodi (od 15 do 20)	1.849.068.279
15	Plaće i naknade troškova zaposlenih	23.204.625
16	Doprinosi poslodavca i ostali doprinosi	2.098.525
17	Izdaci za materijal, sitni inventar i usluge	14.143.397
18	Tekući transferi i drugi tekući rashodi	1.809.621.732
19	Kapitalni transferi	
20	Izdaci za kamate	
21	Kapitalni izdaci (redni broj 22)	1.412.205
22	Izdaci za nabavku stalnih sredstava	1.412.205
23	Finansiranje (24 + 25)	
24	Izdaci za finansijsku imovinu	
25	Izdaci za otplate dugova	
26	UKUPNE NOVČANE ISPLATE (14 + 21 + 23)	1.850.480.484
27	NETO NOVČANI PRIMICI / ISPLATE (13 - 26) ili (26 - 13)	-32.065.335
28	SALDO NOVCA NA POČETKU GODINE	69.310.747
29	SALDO NOVCA NA KRAJU GODINE (27 + 28)	37.245.412

Rukovodstvo je Izvještaj o novčanim tokovima za period izvještavanja od 01.01. do 31.12.2014. godine odobrilo dana 26.02.2015.godine.

Direktor

